

ØF - notat nr. 09/2002

Utviklingsaktører.. eller alle gode hjelpere i Innlandet”

av

Espen Køhn

østlandsforskning

Tittel: ”Utviklingsaktører.. eller alle gode hjelpere i Innlandet”

Forfattere: Espen Køhn

ØF-notat nr.: 09/2002

ISBN nr.:

Prosjektnummer: K10802

Prosjektnavn: VS2010 Innlandet

Oppdragsgiver: Morgenlandet

Prosjektleder: Morten Ørbeck

Sammendrag: Norsk

Emneord: Utviklingsaktører

Dato: 30. desember 2002

Antall sider: 65

Pris: Kr. 150,-

Utgiver: Østlandsforskning
Postboks 1066 Skurva
N-2601 Lillehammer
Telefon 61 26 57 00
Telefax 61 25 41 65
e-mail: [oef@ostforsk.no](mailto: oef@ostforsk.no)
<http://www.ostforsk.no>

? Dette eksemplar er fremstilt etter KOPINOR, Stenergate 1 0050 Oslo 1. Ytterligere eksemplarfremstilling uten avtale og strid med åndsverkloven er straffbart og kan medføre erstatningsansvar.

Forord

VS2010 Innlandet er fra 2002 etablert som et hovedprosjekt under forskningsprogrammet VS2010 og har fått tilsagn om finansiering som et fullt hovedprosjekt i perioden 2003-2005. Finansieringen kommer fra Norges Forskningsråd på vegne av LO, NHO og SND. En viktig del av VS2010 Innlandet er samarbeidet med regionale partnere. Det gjelder særlig gjennom delprosjektet ”Partnerskap Innlandet (P1)” som i hovedsak finansieres regionalt.

Som et element i dette delprosjektet, og med finansiering fra Morgenlandet, er det foretatt en kartlegging av ulike aktører, programmer, prosjekter og virkemidler som er innrettet mot omstilling og utvikling i næringslivet i Innlandet. Målet med kartleggingen har vært å få oversikt over aktører og aktiviteter for derigjennom å få bedre frem behov for formidling, samordning og integrasjon mellom tiltak.

Hamar/Lillehammer, desember 2002

Kristian Lein
Forskningsleder

Morten Ørbeck
Prosjektleder

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	9
2. Distriktpolitisk virkemiddelområde og arbeidsgiveravgift	11
2.1. Distriktpolitisk virkemiddelområde	11
2.2. Differensiert arbeidsgiveravgift	13
3. SND's virkemidler	15
3.1. Innovasjon	15
3.1.1. Arena	16
3.1.2. FoU-kontrakter (IFU/OFU)	17
3.1.3. Verdiskapingsprogrammet for mat	17
3.1.4. Verdiskapingsprogrammet for bruk og foredling av tre	19
3.1.5. Miljøsatsing	19
3.1.6. SND's rolle mht omstillingsbevilgningen	20
3.1.7. Reiseliv	21
3.1.8. Reodorprisen 2002	21
3.1.9. SkatteFUNN	21
3.2. Kompetanseprogrammer	23
3.2.1. BIT	23
3.2.2. FRAM	23
3.2.3. Fyrtårn som lyser	23
3.2.4. Mentorprogrammet	24
3.3. Entreprenøren	25
3.3.1. Alkymisten	25
3.3.2. Etablererstipendet	25
3.3.3. FORNY	26
3.3.4. Inkubatorstipend	26
3.3.5. Nettverkskreditt	27
3.3.6. Såkorn	27
3.3.7. Såkorninvest Innlandet AS	27
3.4. Finansiering	28
3.4.1. Bygdeutviklingsmidler	28
3.4.2. Risikolån	29
3.4.3. Distrikutviklingstilskudd	29
4. SIVA's rolle	31
5. Kunnskapspark i Innlandet	33
5.1. Gjøvik Kunnskapspark	34
5.1.1. Helsekort for omsorgstjenesten på smartkort	35
5.1.2. Helsekort for gravide på smartkort	35
5.1.3. Trenett, Land	35
5.1.4. Vitensenter	35
5.1.5. Tandem Inkubator	35
5.1.6. Helseteknologistudier ved Høgskolen i Gjøvik (HiG)	36
5.1.7. Operatørbevilgning	36
5.1.8. Støperipartner	36
5.1.9. Industridesign/HIGTOTAL	36
5.1.10. Rekruttering av kvinnelige teknologistudenter til HiG	36
5.1.11. Masterstudium i Informasjonssikkerhet	36
5.1.12. Nettverksprosjekt elektronisk publisering og multimedieteknikk	36
5.1.13. Næringsklynger/nettverk innen helseteknologi	37
5.1.14. Studentprosjekt i Tyskland vedrørende helsekort	37
5.1.15. Arena Lettmetall	37
5.1.16. Næringsklynge for Informasjonssikkerhet	37

5.2. Lillehammer kunnskapspark.....	38
5.2.1. St@rter (Etablererutdanning)	39
5.2.2. Pilgrimsleden - et nettverksprosjekt for reiselivet i Hedmark og Oppland ..	39
5.2.3. Utviklingsplan for Lillehammerregionen.....	39
5.2.4. Kvalitetskonferansen	39
5.2.5. Lillehammer Meieri - Matgaarden og Kjøkken inkubator	39
5.2.6. Øko mat - omsetning av økologiske matvarer	40
5.2.7. Hovedplan Hafjell Hunderfossen	40
5.2.8. Kreative igangsettermiljøer	40
5.2.9. Digital mediedistribusjon (under utvikling)	40
5.2.10. Videreutdanning av journalister (under utvikling)	41
5.2.11. Sommerlyst (under utvikling)	41
5.2.12. Second Home	41
5.2.13. Lillehammer Kompetanse.....	41
5.2.14. Konseptfabrikken AS (under etablering)	41
5.2.15. Film3	41
5.2.16. Athena	42
5.2.17. Storhove 2004-05.....	42
5.3. Kunnskapsparken Hedmark	43
5.4. Kongsvinger Kunnskapspark	45
6. Fylkesovergripende prosjekter	47
6.1. Morgenlandet.....	47
6.2. Innlandsuniversitetet	48
6.3. SIKON Øst ASA.....	48
6.4. Interreg 2000- 2006	48
6.4.1. Interreg IIIA	49
6.4.2. Interreg III B - transnasjonalt samarbeid	50
6.4.3. Interreg III C - interregionalt samarbeid.....	50
7. Fylkesvise prosjekter	51
8. Regionale prosjekter	51
8.1. Gla i Glåmdal (Omstillingsprosjekt i Glåmdalen)	51
8.2. Omstillingsprosjektet i Åmot.....	52
8.3. Omstillingsprosjekt i Solør- regionen.	52
9. Kommunale prosjekter.....	53
9.1. Tynset næringshage	54
9.1.2. Pådriver for utvikling og nyskaping	54
9.2. Odal Næringshage	55
9.2.1. Samarbeid, rolleavklaring og kompetanseheving.....	55
9.2.2. Nettverksprosjekt.....	55
9.2.3. Miljøprosjekt.....	55
9.3. Åsnes næringshage	56
9.4. Grue Næringshage	56
9.5. Frøyas Hus	56
9.6. Engerdal Næringscenter as	56
9.7. Rendalen utvikling A/S	57
9.8. Eidskog næringssservice	57
9.9. Vågå næringshage	57
9.9.1. hytteportalen.no	58
9.9.2. Prosjekt for økt bruk av videokonferanser	58
9.9.3. Utvikling av byggebransjen.....	58
9.9.4. Kompetansefelleskap	58
9.9.5. Utvikling gjennom samarbeid.....	58
9.10. Lesja studiesenter.....	58

9.11. Valdres næringshage	59
9.12. Valdres Næringsutvikling AS	59
9.13. Valdres kontorpark, Hedalen.....	59
9.14. Nordre Land Næringssselskap AS	59
9.15. Land næringshage	60
9.16. Toten Næringsråd	60
9.17. Bygdeutviklingsprosjektet i Østre Toten.....	60
10. Finansielle ressurser.....	61
10.1. SND's virkemidler.....	61
10.1.1. Hedmark	61
10.1.2. Oppland.....	62
10.2. Fylkeskommunale virkemidler	63
10.2.1. Hedmark	63
10.2.2. Oppland.....	63
10.3. Aetat i Hedmark og Oppland	64

1. Innledning

Fokuset i denne kartleggingen er prosjekter, organisasjoner eller virkemidler som skal fremme eller bidra til næringsutvikling i Innlandet.

Det geografiske analyseområdet for denne kartleggingen er Hedmark og Oppland.

Utviklings- agenter, piloter, nettverk og koalisjoner er begrep som ofte brukes om til dels relativt like og til dels vidt forskjellige fenomen. Begrepet brukes om alt fra private selskap, hvor "utvikling" er bedriftsideen, via prosjektorganiserte programmer med sterkt samarbeid mellom offentlige og private aktører til rene offentlige prosjekter (med offentlige menes i denne sammenheng kommuner, regionråd, fylkeskommune, regional stat). Med utvikling mener vi "en ønsket forbedring fra et tidspunkt til et annet". Dette kan gjelde alt fra økt overskudd i en bedrift til flere arbeidsplasser/bosatte i en region. Eksempler på den første kategorien er finansieringsselskap, den andre kategorien er Interreg III A og den siste er SMAT –planen i Hamarregionen.

Hovedfokus for denne kartleggingen er utviklingsaktører/koalisjoner og prosjekter /programmer som hvor både det private og offentlige samarbeider med hensyn til finansiering og kompetanse.

Kartleggingen vil i mindre grad skille mellom permanente og prosjektorganiserte aktører. Fokus vil være på arenaer og større prosjekt som er etablert i Innlandet. Kartleggingen har heller ikke som mål å si noe om eksisterende kluster eller næringsklynger i Innlandet.

I kapittel 2 gis det en oversikt over det distriktpolitiske virkemiddelområdet og i hvilke arbeidsgiveravgiftområde de forskjellige kommunene i Innlandet tilhører. I kapittel 3 presenteres SND's virkemidler. Strukturen i dette kapitlet følger den inndelingen SND har på sine hjemmesider. SIVA's rolle og muligheter vises kort i kapittel 4. Fokus i kapittel 5 er kunnskapsparkene i Innlandet og deres prosjektportefølje. Kapitlene 6 til 9 viser prosjekter på forskjellige geografiske nivå. Kapittel 6 viser aktivitetene over fylkesgrensene og mot "omverdenen" (Interreg). Kapittel 7 forklarer sammenhengen mellom regionale utviklingsprogram (RUP) og fylkesplanen. Kapitlet gir ingen oversikt over fylkesprosjekter. Noen av prosjektene i RUP er presentert under andre overskrifter, for eksempel mange av SND 's prosjekter, Interreg III A osv. I kapittel 8 vises en oversikt over regionale (over kommunegrens) prosjekter. Organiseringen av næringsutviklingsarbeidet i kommunene er vist i kapittel 9. Notatet avsluttes med en skjematisk oversikt over hvilke finansielle virkemidler offentlige utviklingsaktører hadde i 2001. Ressurser på kommunalt nivå er ikke med.

Informasjonsgrunnlaget for denne kartleggingen er i hovedsak basert på elektronisk informasjon, dvs. hjemmesider mm. Ved siden av dette er de regionale utviklingsprogrammene (RUP) i fylkene en vesentlig kilde. Det samme gjelder budsjettet for viktige aktører som SND og fylkeskommunen. I tillegg er noe informasjon innhentet over telefon .

En svakhet ved denne tilnærmingen er at aktører eller prosjekter som ikke er knyttet opp til egen hjemmeside kan falle utenfor kartleggingen. Styrken ved å gjøre det på denne måten er at det er kostnadseffektiv.

En annen svakhet ved disse kildene kan være at de i stor grad fokuserer på en "villet eller ønsket" tilstand. Kildene sier ikke så mye om faktisk atferd, eller oppnådde resultater.

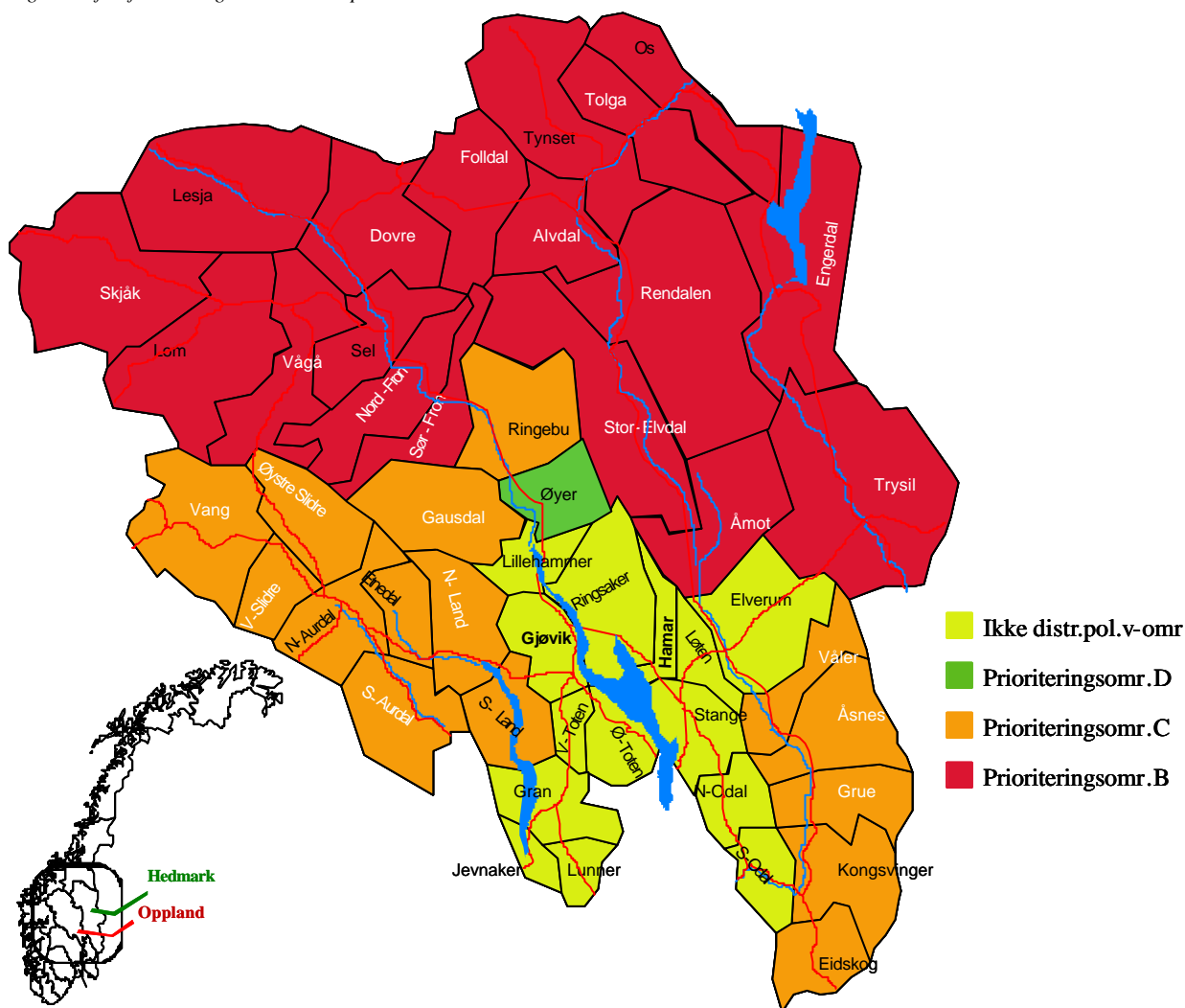
2. Distriktpolitisk virkemiddelområde og arbeidsgiveravgift

Et vesentlig forhold når det gjelder mulige virkemiddel er hvorvidt man er en del av det distriktpolitiske virkemiddelområdet eller ikke (gjelder deler av SND's og fylkeskommunenes virkemidler) og soner for arbeidsgiveravgift. Dette kapittelet gir en oversikt over de to ordningene.

2.1. Distriktpolitisk virkemiddelområde

Figur 2 viser en grafisk framstilling av de distriktpolitiske virkemiddelområdene i Hedmark.

Fig.2. Grafisk framstilling av det distriktpolitiske virkemiddelområdet i Innlandet

Grovt sett kan en si at kommunene rundt Mjøsa (+ Elverum) og kommuner som grenser opp i mot Akershus ikke er en del av det geografiske virkemiddelområdet.

Dagens virkemiddelområdet er fastsatt gjennom "Forskrift om avgrensning av geografisk virkemiddelområde for distriktpolitiske virkemidler". (Fastsett ved kongelig resolusjon av 7. januar 2000 med hjemmel i Stortingsvedtak om løyving til distriktpolitiske virkemidler

Kilde: www.odin.dep.no/krd/norsk/regelverk/lover)

Ingen av regionene i Innlandet ligger innenfor prioriteringsområdet A (I hovedsak kommuner i Nord- Norge)

Hva innebærer det at en kommune ligger innenfor et prioriteringsområde?

Prioriteringsområde B

Område B skal ha nest høyest prioritet ved bruk av distriktpolitiske virkemiddel. I dette området kan det gis bedriftsrettet støtte (distriktsutviklingstilskudd og distriktsretta risikolån), indirekte tilretteleggende stønad, pluss tilskudd til kommunale næringsfond.

Følgende kommuner i Innlandet ligger i prioriteringsområde B:

Oppland: Dovre, Lesja, Skjåk, Lom, Vågå, Nord-Fron, Sel, Sør-Fron.

Hedmark: Trysil, Åmot, Stor-Elvdal, Rendalen, Engerdal, Tolga, Tynset, Alvdal, Folldal, Os.

Prioriteringsområde C.

Område C har nest lavest prioritet ved bruk av distriktpolitiske virkemidler. I dette området kan det gis bedriftsrettet støtte (distriktsutviklingstilskudd og distriktsretta risikolån), indirekte tilretteleggende stønad, pluss tilskudd til kommunale næringsfond.

Følgende kommuner i Innlandet ligger i prioriteringsområde C:

Oppland: Ringebu, Gausdal, Søndre Land, Nordre Land, Sør-Aurdal, Etnedal, Nord-Aurdal, Vestre Slidre, Øystre Slidre, Vang.

Hedmark: Kongsvinger, Eidskog, Grue, Åsnes, Våler.

Prioriteringsområde D

Område D skal ha lavest prioritet ved bruk av distriktpolitiske virkemiddel. I område D kan man bare gi indirekte, tilretteleggende støtte og tilskudd til kommunale næringsfond I Innlandet er det bare Øyer som fyller kravene til å være prioriteringsområde D

Retningslinjene for bruk av de bedriftsrettede virkemidlene ligger i "Forskrift om de bedriftsrettede distriktpolitiske virkemidler forvaltet av Statens nærings- og distriktsutviklingsfond og fylkeskommunene" og er fastsatt ved ved kgl. res. av 8.januar 1999, i medhold av § 10 og § 11 i lov av 3. juli 1992, nr. 97 om Statens nærings- og distriktsutviklingsfond. (Kilde: www.odin.dep.no/krd/norsk/regelverk/lover)

Målet for bruken av de bedriftsrettede virkemidlene er at de skal stimulere til nyetableringer, til videre utvikling og omstilling av eksisterende bedrifter, og til kompetanseheving i slike bedrifter.

Prinsippene for virkemiddelbruken er bl.a. at:

- 1) Midlene skal nyttes til delfinansiering av samfunnsøkonomiske lønnsomme prosjekter som er viktige for å nå distriktpolitiske mål, og som ikke ville blitt realisert i samme grad uten offentlig lån eller tilskudd. Prosjektene som får støtte skal være bedriftsøkonomisk lønnsomme etter støtte. Virkemidlene skal i særlig grad bidra til å realisere utviklingsorienterte prosjekter.

- 2) Midlene skal brukes i tråd med prioriterte mål og tiltak innenfor fylkesplan, strategisk næringsplan og regionale utviklingsprogrammer for næringsutvikling.
- 3) Særlig vanskeligstilte områder innenfor det geografiske virkeområdet og prosjekter som er viktige for å nå målene i distriktpolitikken, skal prioriteres ved bruken av de distriktpolitiske virkemidlene.

Oppsummering: Hvorvidt en kommune kommer innenfor det distriktpolitiske virkemiddelområdet har konsekvenser i forhold til i hvilken grad bedrifter (gjennom SND) kan få tilskudd eller risikolån eller hvorvidt fylkeskommunen kan støtte til tilretteleggingen av prosjekt. Midlene skal brukes til delfinansiering og være knyttet opp mot ”styrende dokument” regionalt.

2.2. Differensiert arbeidsgiveravgift

Arbeidsgiver skal betale avgift av brutto lønn og annen godtgjørelse for arbeid og oppdrag i og utenfor tjenesteforhold som han plikter å innberette. Arbeidsgiveravgiften fastsettes i prosent av det beløp som skal innberettes for vedkommende år.

Det skal ikke betales arbeidsgiveravgift når arbeidet eller oppdraget er utført som del av selvstendig næringsvirksomhet. Av godtgjørelse til medlemmer i styrer, representantskap, utvalg, råd og lignende skal det alltid betales avgift som av lønnsinntekt.

Avgiftssoner og satser fastsettes hvert år av Stortinget. Norge er i dag inndelt i 5 geografisk differensierte soner. Soneinndelingen for differensiert arbeidsgiveravgift er endret fra og med 2000.

Arbeidsgiveravgiftssatsene for 2001:

- Avgiftssone 1: 14,1 prosent
- Avgiftssone 2: 10,6 prosent
- Avgiftssone 3: 6,4 prosent
- Avgiftssone 4: 5,1 prosent
- Avgiftssone 5: 0,0 prosent

Sone 1	Sone 2	Sone 3	Sone 4	Sone 5
Øvrige kommuner som ikke er nevnt under sone to og tre.	<p>Oppland:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nord- Fron • Sør- Fron • Ringebu • Gausdal • Søndre- Land • Nordre Land <p>Hedmark:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nord- Odal • Eidskog • Grue • Åsnes • Våler • Trysil • Åmot 	<p>Oppland:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dovre • Lesja • Skjåk • Lom • Vågå • Sel • Sør- Aurdal • Etnedal • Nord- Aurdal • Vestre Slidre • Øystre Slidre • Vang <p>Hedmark:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stor- Elvdal • Rendalen • Engerdal • Tolga • Tynset • Alvdal • Folldal • Os 		

3. SND's virkemidler.

Informasjon om SND's virkemidler er hentet fra SND's hjemmeside (www.snd.no)
Strukturen i kapittelet følger samme oppsett/begrepsbruk som hjemmesiden, og er bygd opp rundt fire tilbudsområder. Dette er :

- Innovasjon (Kap.3.1.)
- Kompetanse (Kap.3.2.)
- Entreprenøren (Kap. 3.3)
- Finansiering (Kap.3.4)

Etter hver tabell for et tilbudsområde er det utfyllende tekst for enkelte av virkemidlene.

De landsdekkende virkemidlene er "geografisk uavhengige" og gir samme støtteintensitet over hele landet. I hovedsak er dette virkemidler som administreres av SND.

3.1. Innovasjon

Nedenfor er det satt opp en tabell som viser SND's programmer innenfor området "Innovasjon":

Innovasjon	http://snd.no/innovasjon		
Program	Mål/innhold	Aktører	Prosjekt Innlandet
3.1.1. ARENA- programmet http://snd.no/arena	ARENA- programmet skal arbeide for at det blir lettere å sette i gang innovasjonsprosesser innenfor en næringsklynge.	SND, Forskningsrådet, SIVA og bedrifter I alle de regionale prosjektene er fylkeskommunen også en viktig samarbeidspartner	Innovasjonspilott lettmetall Innovasjonspilot informasjonsikkerhet Innovasjonspilot –tre
3.1.2 FoU-kontrakter (IFU/OFU)	Forsknings- og utviklingskontrakter innebærer et forpliktende og målrettet samarbeid mellom to eller flere parter innen næringslivet eller mellom næringslivet og det offentlige.		
3.1.3. Matprogrammet	Hovedformålet for programmet er å bidra til høyere verdiskaping innenfor primærproduksjon og foredling.	SND, FMLA og primærprodusenter går sammen eller samarbeider med næringsmiddelbedrifter	Norsk Øko-Urt BA, Hedmark Økomat Røros BA Nettverket for økoprodusenter i Røros og Nord-Østerdal . Produktutvikling Valdres Næringsutvikling AS i Oppland
3.1.4. Treprogrammet Trå til med tre	Treprogrammet ble iverksatt for å øke verdiskapingen i skogsektoren og bidra til bærekraftig forbruk og produksjon.	SND.	
3.1.5. Miljøstatsing			
3.1.6. Regional utvikling Omstillingsbevilgning	Omstillingsbevilgningen er et ekstraordinært virkemiddel som over en 6-års periode benyttes til tiltak i kommuner/regioner med ensidig næringsgrunnlag og særskilt store omstillings-oppgaver I tillegg har SND utviklet tjenesteprodukter rettet mot omstillingsområder	Kommuner, fylkeskommuner, SND, SIVA og næringsliv	Morgenlandet Gla i Glåmdal Åmot Solør/Våler
3.1.7. Reiseliv	SND skal bidra til å utvikle lønnsomme og markedsorienterte reiselivsnæringer. Markedene for og strukturen innen næringene har forandret seg betydelig de siste årene.		
3.1.8.Reodorprisen			
3.1.9. SkatteFUNN	Ordningen gir fradrag i skatt og trygdeavgift for kostnader til forsknings- og utviklingsprosjekt		

På [Forskningsradets](#) og [SIVAs hjemmeside](#) finner du mer informasjon om arbeidet med innovasjonssystemer og regional innovasjon.

3.1.1. Arena

ARENA- programmet skal arbeide for at det blir lettere å sette i gang innovasjonsprosesser innenfor en næringsklynge

Innovasjonspilot- lettmetall

Lettmetallpiloten - Innovasjon innlandet

I Gjøvik/Toten-regionen finnes et av Europas ledende miljøer innen bearbeiding av aluminium. Denne næringen er preget av noen få svært store og mange små bedrifter som hovedsakelig er underleverandør til de store. Bedriftene i regionen som leverer til for eksempel bilindustrien, må sette de samme krav til sine lokale underleverandører som bilindustrien setter. Dette stiller de små bedriftene ovenfor store utfordringer både organisatorisk og produksjonsmessig.

Bakgrunn

For vel to år siden dannet Toten Næringsråd TotAl-gruppen. TotAl står for Toten Aluminium. Gruppen begynte opprinnelig med 11 bedrifter og har nå passert 40 bedrifter og interessen er økende. De store bedriftene arbeider for det meste mot europeisk bilindustri, en industri som på mange måter må anses for å være blant de mest krevende kunder som finnes.

Utfordringene for denne industrien ligger i stor grad i evnen til å utvikle kompetanse på unikt nivå, samt evnen til å ta fram nye løsninger - innovasjonskraft.

Formål med forprosjektet

I forprosjektet ønsker man å systematisere den informasjonen som allerede finnes om lettmetallklyngen i Innlandet. Dessuten vil det bli foretatt en ytterligere kartlegging av aktørene og man ønsker å få tydeliggjort de mulighetene for verdiskaping som klyngen representerer.

For å møte disse utfordringene vil man i forprosjektet, sammen med en rekke samarbeidspartnere, kartlegge grunnlaget for to konkrete tiltak.

1. Utvikle et innovasjonssystem knyttet opp mot Raufoss Industripark, selve kjernen i TotAl-nettverket. Arbeidet med forankring, valg av profil og markedsforståelse er allerede påbegynt i samarbeid med en rekke aktører.
2. Etablere et opplæringsystem på nordisk nivå, sammen med Handelshøyskolen BI og SINTEF, gjennom FOU-selskapet RTIM as. Idéarbeidet er her påbegynt. Gjennom dette arbeidet, ønsker man å styrke samhandlingen mellom de globale industriaktører, lokale nettverk av bedriftsaktører, nasjonale FOU/undervisningsaktører, nasjonale innovasjonsaktører og virkemiddelapparatet.

Innovasjonspilot informasjonssikkerhet

Forprosjektet har dokumentert at Innlandet har en betydelig konsentrasjon av bedrifter og kompetansemiljøer som har informasjonssikkerhet som satsingsområde. Flere av bedriftene er deler av store selskaper som opererer på det internasjonale markedet. Etableringen av et Masterstudium i informasjonssikkerhet på Høgskolen i Gjøvik fra høsten 2002 har vist seg svært vellykket.

Det ligger følgelig et betydelig innovasjons- og verdiskapingspotensial i å videreutvikle næringsklyngen for informasjonssikkerhet gjennom et hovedprosjekt med sikte på å gjøre Innlandet til et sikkerhetssentrum med nasjonal tyngde.

Delmål

1. Styrke kompetansen gjennom å videreutvikle tilbudet om høyere utdanning innen informasjonssikkerhet på Høgskolen i Gjøvik. Tilbudet må tilpasses markedets behov.
2. Gjennomføre et innovasjonscase innen helsesektoren som kan brukes aktivt for å profilere fagmiljøet i regionen. Caset kan brukes som eksempel på hvilke muligheter som ligger i å anvende sikkerhetsteknologi i praksis.
3. Etablere og drive fagnoder innen ulike bransjeområder med store sikkerhetsutfordringer for å stimulere til økt fokus på og etterspørsel etter gode sikkerhetsløsninger. Med utgangspunkt i fagnodene få innspill til etablering av nye utviklingsprosjekter som stimulerer til økt innovasjonsaktivitet og verdiskaping blant klyngens aktører.

Innovasjonspilot tre

Trepiloten i Glåmdal skal utvikle en slagkraftig trenæring i Glåmdalsregionen. Prosjektet innebærer næringsutvikling i samarbeid mellom bedrifter, kompetanseaktører og virkemiddelaktører. Utgangspunktet er å utvikle de mange enkeltbedriftene i regionen til å bli et mer sammenvevet nettverk, en næringsklynge, slik at næringen øker nyskapingstakten og lettere tiltrekker seg kvalifisert arbeidskraft og kapital. Målet er at det i løpet av 5 år kommersialiseres minst 40 nye forretningsideer, og at det etableres minst 15 virksomheter, hvorav 1/3 har potensial for mer enn 10 sysselsatte. Trepiloten vil utvikles i nært samarbeid med bedriftene i regionen og TreTorget AS på Kirkenær, som er bransjens eget utviklingsselskap.

3.1.2. FoU-kontrakter (IFU/OFU)

Forsknings- og utviklingskontrakter innebærer et forpliktende og målrettet samarbeid mellom to eller flere parter innen næringslivet eller mellom næringslivet og det offentlige. Partene er en "kunde" som har konkrete behov for f.eks. et nytt produkt eller tjeneste og en leverandør med kompetanse og potensial innenfor det feltet varen etterspørres.

3.1.3. Verdiskapingsprogrammet for mat

Matprogrammet skal strekke seg over 10 år og har en ramme på 500 millioner kroner. Målet er å styrke norske matprodusenters posisjon, bedre lønnsomheten i næringen og åpne døren mot nye markeder.

Matprogrammet retter seg mot prosjekter hvor grupper av primærprodusenter går sammen eller samarbeider med næringsmiddelbedrifter.

De viktigste satsingsområdene for Matprogrammet er:

1. Nettverk/mobilisering

Støtte til primærprodusenter som ønsker å samarbeide om utvikling og markedsføring. Ordningen skal fungere som en starthjelp i etableringsfasen av et slikt kommersielt nettverk. Ordningen retter seg mot utviklingsfasen hvor forretningsideen og etableringen planlegges. Tilskudd kan gis til lønn, reiseutgifter, andre driftsutgifter, konsulentbistand og markedsundersøkelser. SND kan gi inntil 50% tilskudd av godkjent kostnadsoverslag.

2. Nyskaping og bedriftsutvikling

SND gir tilskudd til:

- grupper av primærprodusenter i et forpliktende samarbeid
- næringsmiddelbedrifter i et økonomisk eller organisatorisk samarbeid med primærprodusenter.

Tilskudd kan gis til fysiske investeringer i bygninger og maskiner, produktutvikling (inkl. utvikling av emballasje), konsulentbistand, kompetanseutvikling, testsalg og markedsføring. For fysiske investeringer kan det gis inntil 30% tilskudd i forhold til godkjent kostnadsoverslag, mens det kan gis inntil 50% tilskudd til myke investeringer.

Prosjekter i Innlandet

Norsk Øko-Urt BA, Hedmark har fått midler til markedsføring og salg av helse-te, "Balderklinikkens Urtete", basert på økologiske råvarer.

Prosjektets formål er at produktene skal ha spesielt utseende og innhold. Det skal legges vekt på opprinnelse, dyrking, urtetradisjoner og helse. De viktigste elementene i prosjektet er å få i stand konkrete avtaler om markedsføring og salg av økologiske urter.

Rørøsmøieriet og Økomat Rørøros BA i Sør-Trøndelag har stiftet og fått midler til regional matsatsing. Nettverket er dannet av økoprodusentene i Rørøros og Nord-Østerdal og stiftet Økomat Rørøros BA. Prosjektet skal styrke eiernes yrkes- og arbeidsmessige interesser gjennom lønnsom utvikling, foredling, markedsføring og salg av matvarer innenfor områdene:

- Økologiske produkter
- Nisjeprodukter fra Fjellregionen basert på blant annet regional opprinnelse, regional merking og regionale mattradisjoner
- Leieproduksjon av andre næringsmidler

Valdres Næringsutvikling AS i Oppland skal drive produktutvikling innen fire produktgrupper fra landbruket. Formålet med prosjektet er å koordinere og stimulere lokale primærprodusenter og næringsmiddelbedrifter som vil utvikle spesialiserte lokale matvarer av høy kvalitet for salg i markeder med høy betalingsvillighet. I løpet av prosjektperioden skal det skapes flere lokale produkter som er av en slik standard at de kan få geografisk opprinnelsemerking. Dette vil bidra til økt verdiskapning for både primærprodusenter og videreforedler.

I prosjektet inngår

1. Valdresrakørret
2. Stølsost og andre melkeprodukter
3. Kjøttvarer fra beitemark i Valdres til ferdig produkt
4. Lomper og lefser bakt på god bakepotet produsert i Valdres

3.1.4. Verdiskapingsprogrammet for bruk og foredling av tre

Treprogrammet ble iverksatt for å øke verdiskapingen i skogsektoren og bidra til bærekraftig forbruk og produksjon. Gjennom SNDs treprogram skal det nå utvikles et kompetansehevingsprogram for aktørene i skog- og trenæringen. Målet er at alle ledd i verdikjeden fra skog til forbruker skal ha et felles kompetansegrunnlag og dermed kunne samarbeide bedre og levere produkter bedre tilpasset forbrukernes behov.

Treprogrammet er et femårig utviklingsprogram, og de politiske målene som ligger til grunn er:

- å øke verdiskapingen fra skogsektoren
- å bidra til bærekraftig forbruk og produksjon

Dette skal realiseres ved å ha fokus på:

- økt bruk av trevirke
- høyere foredling av trevirke
- bedre kobling mellom marked og skog

Treprogrammet skal bidra til å løse viktige utfordringer for næringen gjennom en prioritert satsning innenfor de strategiske områdene:

1. Profilering og kommunikasjon skal bidra til å skape holdninger, engasjement og vilje til utvikling internt i verdikjeden og blant eksisterende og nye samarbeidspartnere for en betydelig innsats på produktutvikling og nyskaping.

2. Produktutvikling og nyskaping er en betingelse for å kunne realisere de muligheter og potensialer som ligger i verdikjeden marked - skog, og dermed bidra til å øke inntektene. Dette omfatter hele spekteret fra fysiske produkter i sluttmarkedet til IT-løsninger, relaterte tjenester og følgeprodukter, biprodukter og tømmer som industriråstoff. Med basis i de tekniske og estetiske mulighetene til trevirke skal næringen sammen med andre aktører utvikle produkter og løsninger som møter markedets krav til funksjonalitet, design og arkitektur.

Samarbeid og effektivisering skal bidra til kontinuerlig forbedring knyttet til varestrømmer og prosesser i hele verdikjeden, både mellom aktører og internt hos de enkelte aktørene. Mer optimal utnyttelse av infrastruktur og forbedring og utvikling av logistikkfunksjoner er sentrale områder. Samtidig skal det settes fokus på å minimalisere adferdskostnader mellom aktører og øke kostnadseffektiviteten i verdikjeden.

3.1.5. Miljøsatsing

Utviklingen, både nasjonalt og internasjonalt, går mot større oppmerksomhet om miljøforhold. Det gjelder både for underleve randør- og forbrukermarkedet. Å være tidlig ute med miljø-vennlige løsninger gjør næringslivet bedre rustet til å møte nye miljøkrav. Det vil bli etablert nye markeder der miljø er en viktig faktor og forbrukerne vil etterspørre miljøvennlige produkter.

Miljøfyrtårn

Miljøfyrtårn er en nasjonal sertifiseringsordning, innført i mange kommuner i Norge. Sentralt i ordningen er felles minimumskrav for en bransje. Miljøfyrtårn passer primært for industri- og håndverksbedrifter med 25 ansatte eller færre og for handels- og

servicebedrifter (uten begrensning i antall ansatte). Å bli sertifisert som miljøfyrtårnsbedrift er lite arbeids- og ressurskrevende for bedriften.

Konkret i forhold til miljøsertifisering vil SND kunne betrakte kostnadene ved sertifisering som en del av finansieringsgrunnlaget for et prosjekt dersom dette er nødvendig for å sikre konkurranseevnen.

3.1.6. SND's rolle mht omstillingsbevilgningen

Omstillingsbevilgningen er et ekstraordinært virkemiddel som over en 6-års periode benyttes til tiltak i kommuner/regioner med ensidig næringsgrunnlag og særskilt store omstillings-oppgaverf.eks. nedleggelse av hjørnesteinsbedrifter Bevilgningen brukes også i regioner med store langsiktige utfordringer knyttet til omstrukturering av næringslivet og forsvarskommuner/regioner som står overfor særskilte store omstillingsbehov

SND har på vegne av Kommunal- og regional-departementet ansvaret for kvalitetssikring gjennom å være rådgiver, pådriver og oppfølger av omstillingsarbeidet.

Pr. i dag er det følgende omstillingsprosjekt i Hedmark (jfr. kap.4)

Morgenlandet- dekker Hedmark og Oppland

Gla i Glåmdal – dekker Glåmdalsregionen (Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Eidskog, Grue, Åsnes og Våler)

Omstilling Åmot. Åmot kommune er tildelt prosjektansvaret, men i tildelingsbrevet fra KRD forutsettes det at omstillingsprosjektet skal ha effekt i arbeidsmarkedsregionen.

SND har også flere tjenesteprodukter som kan tilbys i omstillingsområder

- Kvinner i fokus

Hensikten med prosjektet er å forsterke utviklingsarbeidet i omstillingsområder gjennom bevisst utnyttelse av kvinner og deres ressurser.

- Gründercoach

Målsettingen med Gründercoach vil være å påvirke klimaet for og viljen til gründeraktiviteter i området og tilføre småbedrifter og gründere viktige deler av den gjennomføringskompetansen som prosjektene ofte mangler.

- Konkurransefortrinnsanalyse

Hensikten med dette tjenesteproduktet er at man tidlig i omstillingsprosessen setter fokus mot de utviklingsmuligheter som har stort potensiale. Resultatene av konkurransefortrinnsanalysen skal synliggjøre de valgmuligheter som omstillingsorganisasjonen har for videre prioritering av arbeidet.

- Lederutviklingsprogram

Lederutviklingsprogrammet har som mål å øke ledelsens evne til å håndtere utfordringene i hver fase av omstillingsarbeidet på en best mulig måte.

- Serviceorientering av kommuner

Et helhetlig perspektiv på omstillingsarbeidet, gjør at også kommunen som organisasjon må omstille seg og være en tilrettelegger for næringslivet. Målsettingen med dette tjenesteproduktet er å forbedre og profesjonalisere kommunens forvaltningsoppgaver overfor næringslivet og bedre samarbeidet mellom kommunen og næringslivet.

- SMB-Utvikling

I omstillingsarbeidet er det naturlig å ta fatt i det bestående næringsliv. Hensikten med SMB-Utvikling er at gjennom en 2 års periode skal et utvalg av lokale små og mellomstore bedrifter (SMB'er) ha vært igjennom en situasjonstilpasset utviklingsprosess.

- SMB-Utvikling, Internett og e-handel

Dette tjenesteproduktet retter seg mot små og mellomstore bedrifter (SMB'ere) og hvor man klarlegger bedriftens muligheter innenfor e-handel og internett, bedriftens rammebetingelser for bruk og hvordan IT-infrastrukturen og IT-kompetansen er i området.

- Ungdomsprosjekt

Hensikten med dette programmet er å gi ungdom innflytelse over sine egne muligheter i samarbeid med det lokale næringslivet innenfor området næringsutvikling. Innenfor en konsentrert utviklingsprosess skal ungdom og næringsliv avdekke utviklingsmuligheter og videreutvikle disse til forretningskonsepter.

3.1.7. Reiseliv

Reiselivsprogrammet skal bidra til å utvikle lønnsomme og markedsorienterte reiselivsnæringer. SNDs arbeid skal bidra til økt lønnsomhet, omstilling og nyskaping. De finansielle virkemidlene skal bidra til risikoavlastning, mens programvirksomhet og andre utviklingstiltak skal bidra til ny kompetanse.

SND skal bidra til utvikling av samarbeidsprosjekter for å øke næringsutviklingsaktiviteten lokalt og regionalt. Strategiske næringsplaner og de regionale utviklingsplaner (RUP) legger føringer for SNDs engasjement og satsning på reiselivsutvikling i den enkelte region.

Reiseliv er en prioritert næring i SND, og målet er å bidra til utvikling av lønnsomme og markedsorienterte reiselivsnæringer. Satsingsområder i denne sammenhengen er:

- utvikling av nye produkter
- utvikling av attraktive reisemål
- økt omstilling
- strategiske allianser og samarbeid
- kompetanseutvikling
- SND kan medvirke med finansiering overfor de ulike sektorene innen reiselivsnæringene med unntak av transportsektoren.

3.1.8. Reodorprisen 2002

Reodorprisen skal inspirere til produktiv nyskaping i norsk næringsliv. Prisen deles ut årlig. I tillegg til den vanlige Reodorprisen, deles det også ut en Reodor for den mest kreative idéen - Kreativitetsprisen.

3.1.9. SkatteFUNN

SkatteFUNN skal motivere til økt satsing på forsknings- og utviklingsbaserte nyskapingstiltak. Ordningen gir fradrag i skatt og trygdeavgift for kostnader til forsknings- og utviklingsprosjekt. Prosjektene skal framskaffe ny kunnskap, informasjon eller erfaring som vil kunne være til nytte ved utvikling av nye eller bedre produkter, tjenester eller produksjonsmåter.

Virksomheter som iverksetter nyskapingstiltak kan oppnå et skatte- og trygdefradrag på 20 prosent av prosjektet. Dette gjelder kostnader både til egne ansatte, og til kjøpte tjenester, innen rammen av fire millioner kroner. Dersom prosjektet gjennomføres av en

godkjent forskningsinstitusjon, øker kostnadsrammen til hele åtte millioner kroner.

Prosjektene skal framskaffe ny kunnskap, informasjon eller erfaring som vil kunne være til nytte ved utvikling av nye eller bedre produkter, tjenester eller produksjonsmåter. Utvikling som ikke er nyskaping, dvs. løpende drift, modifikasjoner av produkter eller produksjonsmetoder, organisasjonsutvikling, opplæring eller kvalitetssikring, kunde- eller markedsundersøkelser, faller utenfor ordningen.

SkatteFUNN er innrettet mot små og mellomstore bedrifter, og minst to av følgende kriterier må være oppfylt:

- Omsetningen må være lavere enn 80 millioner kroner
- Balansesummen må være lavere enn 40 millioner kroner
- Det må være ansatt mindre enn 100 ved bedriften

3.2. Kompetanseprogrammer

SND har flere programmer og satsinger som kan være med på å heve kompetansenivået i bedrifter for at den skal stå sterkere i konkurransen.

Kompetanse	http://snd.no/kompetanse		
Program	Mål/innhold	Aktører	Prosjekt Innlandet
3.2.1 BIT	Målet i programmet er å styrke bedrifters konkurranseevne og lønnsomhet ved å effektivisere de administrative prosessene i en bedrift ved hjelp av IT.	Alle BIT-prosjekter er bedriftsstyrt: Bransjens bedrifter bestemmer innhold og innsatsområder; SND stiller med metode og finansiering	
3.2.2. FRAM	Hensikten med FRAM er å øke små og mellomstore bedrifters konkurransekraft, lønnsomhet og forandringskapasitet gjennom oppdatering av kunnskap og diskusjoner/erfaringsutveksling med andre deltagerbedrifter, samt leder-til- leder prosesser med en av FRAMs 130 rådgivere.		
3.2.3 Fyrtårn som lyser	Program for at bedrifter skal vokse og utvikle sin kompetanse, at kvinnene og deres bedrifter skal vises fram samt være støttespillere for nye etablerere.		
3.2.4 Mentorprogrammet	Mentorprogrammet fokuserer på lederutvikling for kvinner. Hensikten er opplæring, erfaringsoverføring, gjensidig læring og personlig utvikling, og kjernen er relasjonen mellom mentor og adept.	SND, Oppland Fylkeskommune, Fylkesmannens Landbruksavd.	i Oppland

3.2.1. BIT

Programmet for Bransjeorientert IT-prosjekter har siden starten i 1997 utviklet, eller er i ferd med å utvikle, 30 brukerorienterte IT-løsninger for utvalgte bransjer. Målet er å effektivisere bedriftene innen elektronisk forretningsdrift.

3.2.2. FRAM

Hensikten med FRAM er å øke små og mellomstore bedrifters konkurransekraft, lønnsomhet og forandringskapasitet gjennom oppdatering av kunnskap og diskusjoner/erfaringsutveksling med andre deltagerbedrifter.

3.2.3. Fyrtårn som lyser

Deltakerne i Fyrtårnprogrammet har allerede lyktes som bedriftsetablerere og -ledere. Kvinnene gjennomgår et skreddersydd program over ett år, med fokus på ledelse. Bedrifter som i løpet av året når sine fastsatte mål, forplikter seg til å betale tilbake deltakelsen i programmet ved å fungere som veileder/mentor for andre kvinnelige bedriftsledere.

Hensikt

Fyrtårnprogrammet har fire sentrale mål:

- fremme entreprenørskap blant kvinner ved å synliggjøre at kvinner kan etablere og lede vellykkede bedrifter
- videreutvikle deltakerbedriftene gjennom et skreddersydd program med fokus på lederskap
- behovsrettede utviklingsprosjekter, bygge nettverk nasjonalt og internasjonalt, motivere andre kvinner til å starte egen virksomhet
- Fokuset i programmet er lederutvikling, bedriftsutvikling, synliggjøring og nettverksbygging.

3.2.4. Mentorprogrammet

Mentorprogrammet fokuserer på lederutvikling for kvinner. Hensikten er opplæring, erfaringsoverføring, gjensidig læring og personlig utvikling, og kjernen er relasjonen mellom mentor og adept.

i Oppland

Samarbeidsgruppa for kvinnesatsingen i Oppland, bestående av SND, Oppland fylkeskommune, Aetat og Fylkesmannens landbruksavdelingen, startet 6. februar 2001 et mentorprogram for kvinnelige mellomledere i Oppland

Ved siden av å tilegne seg teoretisk kunnskap om lederrollen, har hver deltaker fått tildelt en mentor som skal være deres veileder og støttespiller i det året programmet varer. Mentorene er alle toppledere fra fylket. Det er åtte kvinner og åtte menn, og disse er valgt blant annet på bakgrunn av deltakernes egne ønsker.

3.3. Entreprenøren

SND gjennomfører flere programmer og satsinger for at entreprenøren skal få idéen sin fram til kommersialisering.

Entreprenøren	http://snd.no/entreprenoeren		
3.3.1. Alkymisten	Lære ungdom å etablere bedrifter gjennom kurs og veiledning		
3.3.2. Etablererstipend	Formålet med stipendet er å stimulere til økt etableringsvirksomhet for å skape lønnsomme og varige arbeidsplasser	SND og etablerer	
3.3.3. FORNY	Målsettingen er å bidra til økt verdiskaping basert på forskningsresultater. Gjennom økt tilfang av kommersialiserbare forretningsidéer fra FoU-miljøene. Samtidig ønskes økt profesjonalisering av kommersialiseringsprosessene gjennom effektive læringsprosesser, nettverksbygging og utvidet næringslivssamarbeid	Forskningsrådet og SND	
3.3.4. Inkubator	Inkubatorstipendet skal stimulere til økt etablering av konkurransedyktige, framtidrettede og nyskapende virksomheter, som igjen kan bidra til nyskaping og næringsmessig fornyelse i næringslivet	SND, SIVA, næringsliv og off.aktører	Gjøvik Lillehammer Hamar Kongsvinger
3.3.5. Nettverkskreditt	Nettverkskreditt skal stimulere til økt etableringsvirksomhet for å skape nye og lønnsomme arbeidsplasser for etablerere med små kapitalbehov.		
3.3.6. Såkorn	Formålet med såkornkapitalordningen er å komme inn i nyskappingsprosjekter i en tidlig fase med eierkapital, kompetanse og nettverk.		START - fondet ASA Såkorninvest Innlandet AS

3.3.1. Alkymisten

Høsten 2002 er ungdomsprosjektet Alkymisten igang igjen med å lære ungdom å etablere bedrifter gjennom kurs og veiledning i tre faser: Idéfasen, Utviklingsfasen og Uprøvningsfasen. SND bidrar bl.a. med å rekruttere veiledere, planlegge og arrangere arrangementene, følge opp ungdommene og veiledere og bidrar med kompetanse 3.3.2.

3.3.2. Etablererstipendet

Formålet med stipendet er å stimulere til økt etableringsvirksomhet for å skape lønnsomme og varige arbeidsplasser. Et viktig krav for å få stipend er at tiltaket skal kunne bli bedriftsøkonomisk lønnsomt.

Etablererstipendet forvaltes av de ulike distriktskontorene og praktiseringen av stipendet etter lokale næringsforhold. Etablererstipendet innebærer at du kan få økonomisk tilskudd til planlegging og etablering av egen virksomhet.

Normalt er høyeste stipendbeløp kr 400 000 pr. person. Etablererstipend gjelder for alle næringer, unntatt offentlig virksomhet og landbruksnæring (næringen har egen stipendordning).

3.3.3. FORNY

FORNY - nyskaping og kommersialisering fra FoU-miljøer - er et samarbeid mellom Norges forskningsråd og SND. Målsettingen er å bidra til økt verdiskaping basert på forskningsresultater. Dette skal oppnås ved å øke tilfanget av kommersialiserbare forretningsidéer fra FoU-miljøene. Samtidig ønsker man å profesjonalisere kommersialiseringsprosessene gjennom effektive læringsprosesser, nettverksbygging og utvidet næringslivssamarbeid.

FORNY omfatter kommersialiserbare forretningsidéer fra alle fag- og næringsområder og skal i prinsippet kunne fange opp idéer fra alle forskningsområder.

Målgruppen er ansatte og studenter i vitenskapelige fagmiljøer som sitter med gode forretningsidéer basert på sin forskning. Som vitenskapelige fagmiljøer regnes universiteter, høyskoler og forskningsinstitusjoner

FORNY Østlandet

Det er etablert regionale FORNY-programmer på Østlandet. Lokale forskningsmiljøer er gitt operatøransvar og ansvar for gjennomføring lokalt.

FORNY - Østlandet (Ås) Kontakt: John Brungot Telefon: 64 94 84 30 E-post: john.brungot@fpark.nlh.no Internett: www.fparkas.no	FORNY - Østlandet (Kjeller) Kontakt: Ivar Bergland Telefon: 64 84 43 00 E-post: ib@campuskjeller.no Internett: www.campuskjeller.no	FORNY - Østlandet (Oslo) Kontakt: Kjell Thoresen Telefon: 22 95 85 00 E-post: kjell.thoresen@fposlo.no Internett: www.fposlo.no
--	---	---

3.3.4. Inkubatorstipend

Inkubatorstipendet skal stimulere til økt etablering av konkurransedyktige, framtidrettede og nyskapende virksomheter, som igjen kan bidra til nyskaping og næringsmessig fornyelse i næringslivet. Dette er en ordning for nyetableringer med høyt kunnskaps- og teknologinivå, høy risiko og et produkt som kan være aktuelt for et internasjonalt marked. For å få inkubatorstipend, må du ha plass i en inkubator. En inkubator består av kunnskap og nettverk, rom og viktige kontortjenester som stilles til din disposisjon. Etterhvert som du utvikler bedriften din og får mindre behov for hjelp, står bedriften mer og mer på egne ben.

Beløpet avhenger av prosjektets størrelse og muligheter. Det gis maks. 800 000 kr over to år

Inkubatorstipend kan kun gis til personer/bedrifter som er lokalisert i en inkubator. Satsingen skal sees i sammenheng med SIVAs inkubatorprogram, men stipendet kan også nyttes i sammenheng med andre offentlige og private inkubatorer.

En inkubator er et tilrettelagt miljø hvor innovative gründere/bedrifter i en planleggings-/etableringsfase eller bedrift i tidlig fase gis særskilt oppmerksomhet.

I Hedmark og Oppland er det fire inkubatorer med SIVA støtte (jfr. kap.4).

Gjøvik
Lillehammer
Hamar*
Kongsvinger*

** Kunnskapsparken Hedmark og Kongsvinger Kunnskapspark skal sende en felles søknad til SIVA mht. støtte til inkubator*

3.3.5. Nettverkskreditt

Nettverkskreditt skal stimulere til økt etablerervirksomhet for å skape nye og lønnsomme arbeidsplasser for etablerere med små kapitalbehov. Virkemiddelet er i utgangspunktet kjønnsnøytralt, men har fram til nå kun vært benyttet av kvinner.

3.3.6. Såkorn

Formålet med såkornkapitalordningen er å komme inn i nyskappingsprosjekter i en tidlig fase med eierkapital, kompetanse og nettverk. Såkornkapitalordningen består av 100 prosent privateide selskaper hvor kapitalbasisen er 50 prosent ansvarlig lån fra SND.

SNDs rolle er å følge opp de ansvarlige lånene og å fungere som koordinator og nettverksbygger. SND har også styrerepresentanter i Såkornfondene

START-fondet ASA

START-fondet ASA er et landsdekkende fond som tilbyr finansiering og aktivt eierskap til selskaper i en tidlig fase. Målsettingen er gjennom langsiktig eierskap å aktivt utvikle porteføljeselskapene til internasjonale vinnere. START-fondet ASA søker kunnskaps- og teknologibaserte selskaper med et unikt forretningskonsept og potensial for internasjonal vekst. (Pr.23.12.02. var det ingen bedrifter fra Hedmark og Oppland i porteføljen).

Kontakt:

START-fondet ASA
Øvre Slottsgate 25
Postboks 394 Sentrum
0103 Oslo

Telefon: 23 00 33 50
Telefaks: 23 00 33 81
E-post: firmapost@startfondet.no
Internett: www.startfondet.no

Kontakt:

Såkorninvest Innlandet AS
Torggaten 22
2317 Hamar

Telefon: 62 51 18 70
Telefaks: 62 51 18 71
E-post: asbjorn.bjornstad@sikon-o.no

3.3.7. Såkorninvest Innlandet AS

Såkorninvest Innlandet AS investerer egenkapital i selskaper under stiftelse eller i tidlig utviklingsfase i Hedmark og Oppland.

3.4. Finansiering

SNDs tilskuddsordninger skal stimulere gjennomføring av bedriftsøkonomisk og samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter. Distriktsutviklingstilskuddet gjelder innefor det distriktpolitiske virkeområdet. Tilskuddene skal fremme et konkurransedyktig og lønnsomt næringsliv i distriktene. De skal stimulere til investeringer og bedriftsutviklingstiltak knyttet til nyetableringer, nyskaping, omstilling og kompetanseheving.

SNDs lavrisikolån kan brukes til å delfinansiere investeringsprosjekter innen nyskaping, utvikling, etablering og omstilling. Lånene kan benyttes til finansiering av driftsutstyr og bygninger. Det kreves tilfredsstillende sikkerhet for lånene, vanligvis pant i fast eiendom og/eller leierett med driftstilbehør og med en prioritet slik at sikkerheten normalt gir SND dekning for lånet i en situasjon med tvangsrealisasjon av pantet. Låneordningen opereres på kommersielle vilkår.

Risikolånene kan dekke de aller fleste prosjekter som har med nyetablering, nyskaping, omstilling og utvikling å gjøre. Innføring av ny teknologi og utnyttelse av forsknings- og utviklingsresultater er også områder som kan finansieres med risikolån. SNDs risikolån kan imidlertid ikke brukes til å finansiere løpende driftsutgifter.

Finansiering	http://www.snd.no/finansiering		
Virkemiddel:	Mål/innhold	Aktører	Prosjekt Innlandet
3.4.1. BU- midler forvaltet av SND - Etablererstipend - Bedriftsutvikling - Investeringer - Tilskudd ved generasjonsskifte - Andre tiltak	Midler som er retta mot næringsretta tiltak på den enkelte gard eller landbrukstilknyttet virksomhet. Kvinner og ungdom er prioriterte målgrupper.	SND	
3.4.1. BU- midler forvaltet av fylkesmannen (FMLA)	Midler som er retta mot lokale bedriftsovergrepene tiltak som legger til rette for næringsutvikling, samt <u>praktikantordning i landbruket</u>	FMLA	
3.4.1. Sentrale BU-midler forvalta av SND	Midler som er rettet mot bedriftsovergrepene utviklingsoppgaver av interesse for hele eller store deler av landet.	SND	
3.4.2. Risikolån	Risikolånene kan dekke de aller fleste prosjekter som har med nyetablering, nyskaping, omstilling og utvikling å gjøre. Innføring av ny teknologi og utnyttelse av forsknings- og utviklingsresultater er også områder som kan finansieres med risikolån	SND	
3.4.3. Distriktsutviklingstilskudd (Kun til distriktpolitiske virkemiddelområdet)	Skal fremme et konkurransedyktig og lønnsomt næringsliv i distriktene. De skal stimulere til investeringer og bedriftsutviklingstiltak knyttet til nyetableringer, nyskaping, omstilling og kompetanseheving	SND	

3.4.1 Bygdeutviklingsmidler

I jordbruksavtalen er det avsatt midler for å fremme lønnsom og bærekraftig næringsutvikling i og i tilknytning til landbruket.

Bygdeutviklingsmidlene (BU- midlene) omfatter:

- *Fylkesvise BU-midler forvalta av SND*

Midler som er rettet mot næringsrettet tiltak på den enkelte gård eller landbrukstilknyttet virksomhet. Kvinner og ungdom er prioriterte målgrupper.

- Etablererstipend
- Bedriftsutvikling
- Investeringer
- Tilskudd og/eller rentefrie lån til investeringer og tilskudd ved generasjonsskifte.
- Andre tiltak tilskudd til andre tiltak dersom de er i samsvar med formålet med BU- midlene.

- *Fylkesvise BU- midler forvalta av fylkesmannen (FMLA)*

Midler som er rettet mot lokale bedriftsovergripende tiltak som legger til rette for næringsutvikling, samt praktikantordninga i landbruket. (Skogbrukstiltak som tilskudd til tynning, skogsveier og drift i vanskelig terreng er egne ordninger som FMLA forvalter.)

- *Sentrale BU- midler forvalta av SND*

Midler som er rettet mot bedriftsovergripende utviklingsoppgaver av interesse for hele eller store deler av landet.

3.4.2. Risikolån

Risikolån skal brukes til å finansiere der risikoen i utgangspunktet er stor, hvor SNDs medvirkning har betydning for om prosjektet kan gjennomføres, og hvor det samtidig er realistiske muligheter for å oppnå lønnsomhet i fremtiden. Risikolånordningen gjelder for hele landet, inkludert Svalbard, og kan gis til både små, mellomstore og store bedrifter - nyetableringer eller etablerte bedrifter.

Risikolånene kan dekke de aller fleste prosjekter som har med nyetablering, nyskaping, omstilling og utvikling å gjøre. Innføring av ny teknologi og utnyttelse av forsknings- og utviklingsresultater er også områder som kan finansieres med risikolån. SNDs risikolån kan imidlertid ikke brukes til å finansiere løpende driftsutgifter.

I distriktene kan det i tillegg dreie seg om investeringer i bygg, maskiner og driftstilbehør, effektivisering, ekspansjon, fusjoner, struktur- og samarbeidstiltak, samt sanering/refinansiering eller omstrukturering.

3.4.3. Distriksutviklingstilskudd

SNDs tilskuddsordninger skal stimulere gjennomføring av bedriftsøkonomisk og samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter. Distriksutviklingstilskuddet gjelder innefor det distriktpolitiske virkeområdet.

Tilskuddene skal fremme et konkurransedyktig og lønnsomt næringsliv i distriktene. De skal stimulere til investeringer og bedriftsutviklingstiltak knyttet til nyetableringer, nyskaping, omstilling og kompetanseheving.

Tilskuddenes maksimale størrelse har ulike gradering i de forskjellige deler av det distriktpolitiske virkeområdet.

4. SIVA's rolle

<http://www.siva.no>

SIVAs utviklingsrolle er operasjonalisert til å skape sterke verdiskapningsmiljøer i distriktene gjennom å forbedre nasjonal infrastruktur for nyskaping og innovasjon. Aktiviteten omfatter både kompetanseinnsats og investeringsaktivitet.

Kompetanseinnsatsen omfatter analyse av flaskehalsar og markedsimperfeksjoner i næringsutvikling, og utvikling av nye konsepter/modeller basert på egen, nasjonal og internasjonal erfaring vedrørende innovasjon.

Investeringer gjøres i ventureselskaper, innovasjonsselskaper, inkubatorer og nettverksselskaper. Investeringene skal bidra til å bygge ny infrastruktur, skape samarbeidsarenaer som også nyttiggjør mulighetene i eksisterende næringsmessig og kunnskapsmessig infrastruktur. SIVA legger stor vekt på saminvesteringer med privat næringsvirksomhet. Dette skal bidra til å skape samhandlingsarenaer mellom kommersiell virksomhet, utdanning, forskning og offentlig virksomhet. SIVA stiller som krav til de selskapene SIVA investerer i at de selv setter fokus på utvikling av verdiskaping og innovasjonsevne på sine områder.

Prosjekter

SIVA utvikling er engasjert i en rekke utviklings og investeringsprosjekter. Prosjektene kan grovinndeles i :

- Næringshager
- Forsknings- og kunnskapspark
- Inkubatorer
- Nettverksprosjekter
- Utkantsatsinger
- Industrielle strategier

Kunnskapspark

Kunnskapspark er et navn som etter hvert har blitt en vanlig betegnelse på ett innovasjonsselskap med fysisk og/eller eiermessig tilknytning til en av de regionale høyskolene. Ideen med kunnskapsparkene er å utnytte kunnskapsproduksjonen i undervisnings og forskningsmiljøa bedre. Å sette denne kunnskapen sammen med forretningskompetansen til det regionale næringslivet gir grunnlag nyskaping og økt verdiskaping. Kunnskapsparkenes forretningskonsepter bygger på det internasjonale forskningspark (science park) konseptet, men legger mere vekt på samspill med regionalt næringsliv.

Næringshage

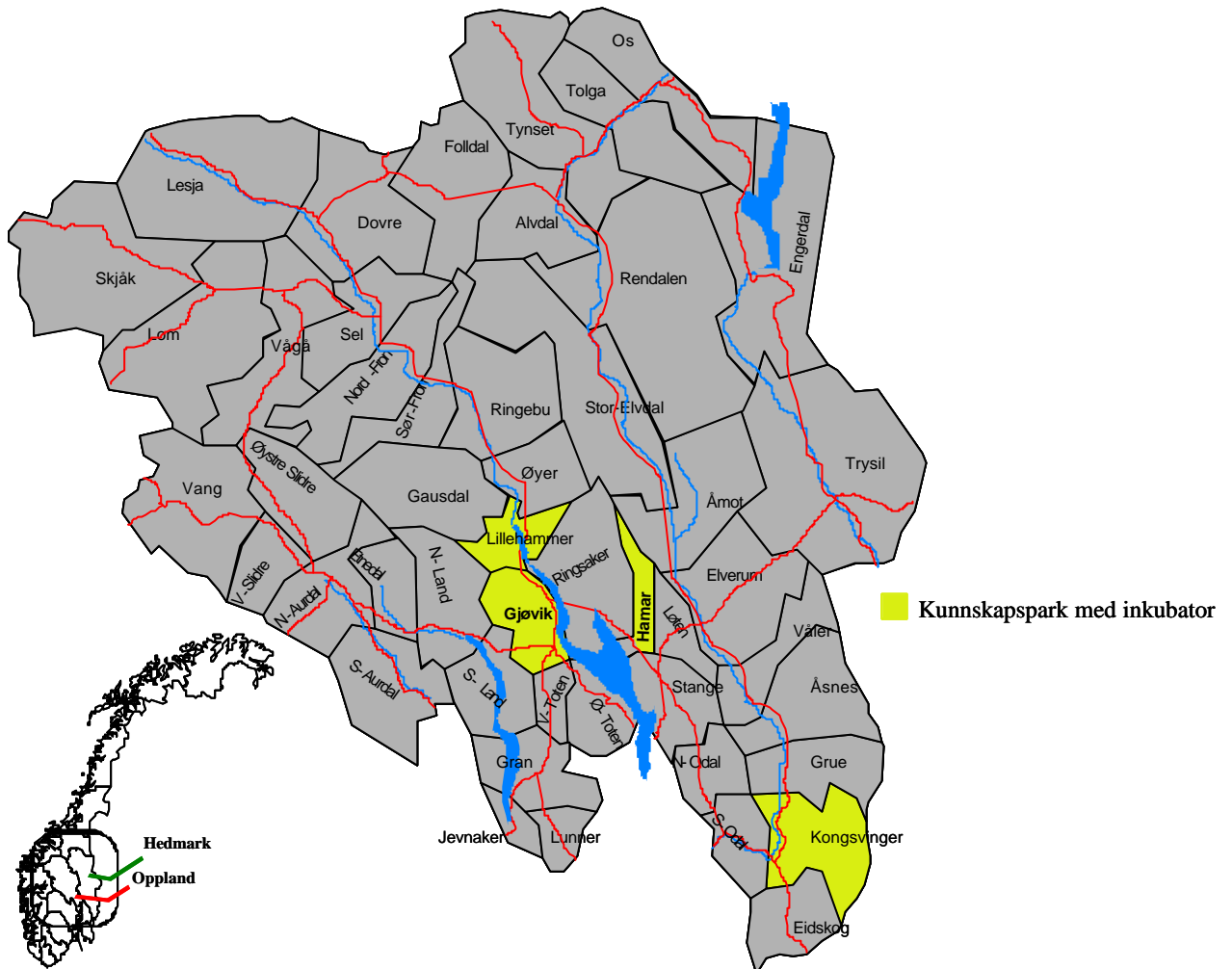
Et miljø for utvikling og vekst. En næringshage er flere kunnskapskrevende bedrifter under samme tak. Et slikt fellesskap vil gjøre det lettere å samarbeide, dele erfaringer og bidra til egen og andres kompetanseheving. Formålet er å skape fremtidsrettede og konkurransedyktige bedrifter i distriktene. Det vil legges til rette for å kunne bo lokalt og jobbe globalt.

Innovasjonsselskaper

SIVA har stor aktivitet for å etablere og bygge opp innovasjonsselskaper rundt aktive bedrifts- og/eller undervisning- og forskningsmiljøer. Eksempler på dette er innovasjonsselskaper tilknyttet næringshager, kunnskapspark og forskningsparker Disse innovasjonsselskapene skal skape samarbeidsarenaer som engasjerer både privat næringsliv, FoU-institusjoner, offentlige bedrifter og institusjoner og innovative enkeltpersoner til samhandling med nærings og bedriftsutvikling som mål. SIVA regner med å ha engasjement i omlag 80 slike selskaper i løpet av få år.

5. Kunnskapsparker i Innlandet

Kartet nedenfor viser en grafisk framstilling av SIVA støttede kunnskapsparker med inkubatorer i Hedmark .

Totalt er det fire kunnskapsparker i Innlandet. Ved siden av SIVA's engasjement og finansielle støtte har omstillingsprogrammet Morgenlandet vært en viktig bidragsyter for etablering av Kunnskapsparkene. I tillegg har fylkene, kommunene i regionen og lokalt næringsliv vært med i realiseringen av parkene.

Inkubatormodellen ble introdusert i Norge av SIVA. I Norge er SIVA en viktig aktør mht innovasjonsarbeid, i Innlandet gjennom sitt engasjement i Gjøvik- og Lillehammer Kunnskapspark samt i Kunnskapsparken Hedmark (samarbeid med Kongsvinger Kunnskapspark). SND spiller en viktig rolle i forhold til inkubatorene gjennom å yte etableringsstipend til "gründere".

5.1. Gjøvik Kunnskapspark

www.gjovik-kunnskapspark.no

Gjøvik Kunnskapspark ligger på Campus Kallerud, sammen med blant andre Høgskolen i Gjøvik, Gjøvik Tekniske Fagskole og BI Gjøvik. Kunnskapsparken har fem ansatte.

Eiere:

Erling Teigen , AIT Gjøvik AS, Nordea , Den Norske Bank , Gjøvik Kommune, Gjøvik Tekniske Fagskole, Handelshøyskolen BI – Gjøvik, Hydro Automotive Structure Raufoss AS, Hydro Vekst AS, Molift AS, Nordre Land kommune, Oppland Arbeiderblad, Oppland Fylkeskommune, Posten Norge BA , Raufoss ASA , Plastal AS, SIVA, Sparebanken NOR Region Hedmark/Oppland, Søndre Land Kommune, Toten Sparebank, Vestre Toten Kommune og Østre Toten Kommune .

Gjøvik Kunnskapspark er et innovasjonsselskap med nær tilknytting til høyskolemiljøet på Kallerud. Kunnskapsparkens forretningsidé er å bidra til lønnsom vekst og utvikling i eksisterende og ny virksomhet gjennom nettverksbygging og krevende prosjekter som involverer både bedrifter, kompetansemiljøer, offentlig virksomhet og gründere.

Hva gjør kunnskapsparken?

Kunnskapsparken har fokus på å arbeide konkret med;

- Nyskappingsdrift – Startbua (inkubator) entreprenørskap, intraprenørskap, knoppskyting og revitalisering
- Handlingssterke nettverk - initiering, drifting, mentorskap og møteplasser

Selskapet spisser sin profil mot kompetansekrevede prosjekter, og aktivt søke å få oppdrag der fokus på anvendelse av ny kompetanse står sentralt.

Kunnskapsparken jobber aktivt med regional nyskaping, nettverksdrift og kompetanseforvaltning primært innenfor områdene:

- Helserelatert næringsutvikling
- IKT/Informasjonssikkerhet
- Materialteknologi

Startbua

www.gkp.no/

Startbua er en **inkubator** i Gjøvik Kunnskapspark hvor bedrifter i en startfase gis tilgang til egen kontorplass, rådgivning, nettverk og servicefunksjoner. Kunnskapsparken skal fase personer med gode forretningsidéer **inn** - og gode bedrifter **ut** igjen. Målet med Startbua er å bidra til at det skapes flere nyetableringer i Gjøvik, Land og Toten-regionen.

Prosjektportefølje Gjøvik Kunnskapspark:

5.1.1. Helsekort for omsorgstjenesten på smartkort

Målet med prosjektet er å frigjøre mer tid til pleie, gjøre informasjon lettere tilgjengelig og sikre kvalitet i informasjonen og informasjonsutvekslingen. Forstudien skal lede fram til en prototyp eller demonstrator som kan vise en løsning, og hvilket aktørbilde som skal til for å kommersialisere produktet.

Et samarbeid mellom ErgoSolutions , Geric Respons, og primærhelsetjenesten i 3 kommuner i Hedmark og Oppland.

5.1.2. Helsekort for gravide på smartkort

Den gravide utstyres med smartkort hvor alle data vedr. graviditeten legges inn. P.g.a. kryptering og personlig PIN-kode vil ingen uvedkommende kunne lese hva som står på kortet. På sykehuset inngår helsekortet i den informasjon som skal oversendes signert og kryptert til Medisinsk Fødselsregister (MFR), Folkeregisteret og Rikstrygdeverket(RTV) etter at et barn er kommet til verden.

Hensikten er å prøve ut smartkortet i et avgrenset område og for en veldefinert og avgrenset brukergruppe for å vinne erfaringer med bruken. Dette kan være første trinn mot et generelt elektronisk pasientkort som kan realiseres i løpet av de nærmeste årene. Forprosjektet avsluttet 31.12.2002 med evaluering.

Et samarbeid med ErgoSolutions, Hiadata, primærhelsetjenesten i 4 kommuner, 2 sykehus, SND og SHD.

5.1.3. Trenett, Land

Formålet er å få til økt samhandling mellom bedriftene på områder som teknologiutnyttelse og marked. GKP sin rolle er å hjelpe prosessen i gang og å få den delfinansiert.

Et mindre prosjekt hvor det samarbeides med Land Næringshage og miljøet rundt trebearbeidende bedrifter i Land.

5.1.4. Vitensenter

Et forprosjekt for etablering av Innlandets Vitensenter, InnVit. GKP har fungert som prosjektleder for et Interimsstyre som har arbeidet siden våren 2001 for å få etablert InnVit. Forprosjektet ble avsluttet 01.07.02.

Prosjektet videreføres nå med konkret prosjektering av utstillingen og arbeid mot investorer for å realisere prosjektet.

5.1.5. Tandem Inkubator

Et prosjekt hvor GKP prøver å anvende sin kompetanse og nettverk innen nyskaping og innovasjon til å bygge opp en "nyskaningsgenerator" i tiknytning til det spennende miljøet som finnes i Raufoss Industripark. GKP sin rolle er å drive prosjektet gjennom til realisering.

5.1.6. Helseteknologistudier ved Høgskolen i Gjøvik (HIG)

En forstudie vil beskrive helseteknologi som nytt satsingsområde ved HIG. Dette inngår som en viktig del av en strategi hvor målet er at hele høgskolen satser aktivt på å utnytte de konkurransefortrinn som ulike kombinasjoner av fagområdene helse og teknologi kan gi (Bachelor - og masternivå). Gjennom å etablere et nettverk av regionale og nasjonale aktører vil prosjektet berede grunnen, lokalt forankre og være innspillsleve randør til etableringen av og innholdet i nye studier/aktiviteter.

5.1.7. Operatørbevilgning

GKP har fått en økonomisk kompensasjon fra omstillingsprogrammet Morgenlandet as for å håndtere henvendelser og iverksette deler av de strategier som programmet ønsker gjennomført. GKP's rolle er å være operatør på definerte områder.

5.1.8. Støperipartner

Fokus for nettverkssamarbeidet er utvikling av samhandlingsmodeller på markeds og faktorkostnadssiden. GKP sin rolle er å være coach eller mentor for nettverket. Et nettverk av fire bedrifter relatert til støpereteknikk.

5.1.9. Industriedesign/HIGTOTAL

TotAl er et nettverk av alumimiumsbearbeidende industribedrifter i regionen, hvor Toten Næringsråd er prosjektleder. Nettverket omfatter både store og små bedrifter. Et prosjekt i nettverket er å etablere en "studietrapp", et fleksibelt opplæringsssystem tilpasset bedriftene med tilbud på alle nivåer; spesialarbeider, fagarbeider, fagteknikker og ingeniør.

Dette prosjektet bistår i å utvikle tilbudet på HiG.

5.1.10. Rekruttering av kvinnelige teknologistudenter til HiG

HiG har bedt GKP om å tilrettelegge et prosjekt for en rekrutteringskampanje for å få jenter til å søke HiG-AT. Ulike tiltak er gjennomført våren 2002, og vil bli fulgt opp for de jentene som begynte høsten 2002.

5.1.11. Masterstudium i Informasjonssikkerhet

Prosjektet har utviklet og etablerer det første skandinaviske profesjonsrettede høyeregradsstudiet i informasjonssikkerhet. Studiet er forskningsbasert og det etableres et tungt og professorledet fagmiljø ved Høgskolen i Gjøvik. GKP er prosjektleder.

Et samarbeid med Høgskolen i Gjøvik, Kungliga Tekniska Høgskolan (KTH) i Stockholm, Universitetet i Oslo, Telenor, Gjensidige NOR, Sparebanken Hedmark, Norsk Tipping, PricewaterhouseCoopers, Thales Communications, Helse Øst og Sambandsregimentet på Jørstadmoen.

5.1.12. Nettverksprosjekt elektronisk publisering og multimedieteknikk

HiG har, som eneste høgskole i Norge, tilbud om ingeniørutdannelse i grafiske fag og siv.ing. utdanning i elektronisk publisering og multimedieteknikk. GKP har tatt initiativ til å organisere opp et bedriftsnettverk på dette området. For bedriftene gir dette tilgang til

fagkompetanse og til rekruttering av høyt kvalifisert arbeidskraft. For HiG gir det innspill til relevante hoved- og prosjektoppgaver og gjesteforelesninger etc.

En forstudie er rapportert, og prosjektet går nå videre med 17 deltakende bedrifter. GKP er prosjektleder/pådriver, og koordinerer prosjektet.

5.1.13. Næringsklynger/nettverk innen helseteknologi

Målet med nettverksprosjektet er å utrede det reelle behov for og forankre og etablere gode faglige nettverk innen helseteknologi som bl.a. skal stimulere til nyskapning, koble og videreutvikle samspillet mellom offentlige aktører, høyskolemiljøer, FoU-miljøer og næringslivet, styrke kompetanseutviklingen, skape idedugnader og bidra til at gode prosjekter initieres og forankres i relevante miljøer. Prosjektet profilerer to hovedsatsingsområder; org./IKT og hjelpemidler.

5.1.14. Studentprosjekt i Tyskland vedrørende helsekort

Gjøvik Kunnskapspark har inngått en samarbeidsavtale med 4 norske studenter som skriver en prosjektoppgave for kunnskapsparken som en del av Handelshøyskolen BI/NMHs diplomeksportmarkedsførerstudium. Studentene skal undersøke markedet for bruk av smartkort i helsesektoren i Tyskland. (Prioriterte delstater). Første del av oppgaven er ferdigstillt. Prosjektet avsluttes i des. 2002.

5.1.15. Arena Lettmetall

Et samarbeid med SND og Norges Forskningsråd om å videreutvikle innovasjonspotensialet som finnes i klyngen av lettmetallbearbeidende bedrifter, særlig i Gjøvik-Toten. GKP sin rolle er å drive prosjektet gjennom.

5.1.16. Næringsklynge for Informasjonssikkerhet

Et samarbeid med SND, Norges Forskningsråd og SIVA om å videreutvikle innovasjonspotensialet innen informasjonssikkerhetsområdet som finnes i en rekke bedrifter og aktører representert i Hedmark/Oppland. Prosjektet fokuserer bl.a utdanning, sikkerhet i bank/finans, sikkerhet i elektronisk kommunalforvaltning, sikkerhet og helse, energi og sikkerhet samt metodikk/hjelpemidler. En viktig gjennomgripende oppgave er å knytte næringsklyngen opp mot nasjonale og internasjonale miljøer og kompetansesentra. GKP er prosjektleder/-pådriver og koordinerer arbeidet gjennom en sentral drivernode.

5.2. Lillehammer kunnskapspark

www.lillehammer-kunnskapspark.no

Om kunnskapsparken

Lillehammer kunnskapspark ligger i Fakkeltgården, 5 km. nord for Lillehammer. I samme geografiske området ligger Høgskolen i Lillehammer, Østlandsforskning og NRK Hedmark og Oppland. Det er fem ansatte.

Eiere:

Oppland Fylkeskommune, Sparebanken NOR, SIVA, Lillehammer Kommune, Øyer Kommune, Gausdal Kommune

Hva gjør kunnskapsparken?

1. Nyskaping

Lillehammer Kunnskapspark AS har bedriftsinkubatoren comig@ng som sitt sentrale verktøy i nyskappingsarbeidet. Sammen med andre regionale og nasjonale aktører jobber Lillehammer kunnskapspark med å øke tilfanget av etablerere og antall nyetableringer i Innlandet.

2. Bedriftsnettverk

Lillehammer Kunnskapspark jobber aktivt for å alltid ha bredt sammensatte nettverk på våre sentrale forretningsområder. Nettverkene skal også ivareta kompetansebygging og fagpolitiske behov. Lillehammer Kunnskapspark AS har en egen medlemsordning. Medlemmene i denne ordningen utgjør en viktig del av våre nettverk og fyller en viktig rolle når vi trenger ekstern kompetanse og ressurser i et prosjekt.

3. Meglerfunksjon

Lillehammer Kunnskapspark AS vil gjennom sine nettverk og sitt arbeid ha god oversikt over de ulike kompetansemiljøene som finnes i vår region. Denne oversikten skal danne basis for egne fremstøt med sikte på å koble miljøer som kan dra strategiske fortrinn av et tettere samarbeid. Den skal videre danne basis for veiledning ovenfor virksomheter som søker alliansepartner i Innlandet.

Comig@ng Inkubator Lillehammer

www.comingang.no

comig@ng er inkubatoren i Lillehammer Kunnskapspark. Inkubatoren er Kunnskapsparkens verktøy for å støtte gründerselskaper i oppstartfasen. comig@ng hjelper bedriften i **startfasen**. Til dette formålet disponeres kontorplass, fellesarealer, møterom og nødvendig infrastruktur som skal til i startfasen. I tillegg ytes det rådgivning og tilgang på nødvendig nettverk og ekstern kompetanse som skal til for å gjøre det enklere å realisere en forretningsidé..

Prosjektportefølje Lillehammer kunnskapspark

5.2.1. St@rter (Etablererutdanning)

Senter for livslang læring på Høgskolen i Lillehammer, Høgskolen på Hedemark og Høgskolen i Østfold, Morgenlandet samarbeider for å få utviklet en fleksibel etablererutdanning som gjør det mulig å kombinere kompetanseutvikling med jobb og familieforpliktelser og som kombinerer kompetanseutvikling og aktiv idé- og virksomhetsutvikling. Etablererutdanningen gjør aktiv bruk av IKT og har til formål å bli kjennetegnet som fleksibel, prosessorientert og modulbasert. Utdanningen gir offentlig godkjente vekttall.

5.2.2. Pilgrimsleden - et nettverksprosjekt for reiselivet i Hedmark og Oppland

Målsetningen for prosjektet er å komme frem til et nytt reiselivsprodukt som inkluderer en kulturtradisjon/attraksjon i regionen med det ordinære reiseliv. Hensikten er å vise hvilken merverdi som kan skapes rundt et kulturtilbud gjennom også å nytte dette i en reiselivssammenheng. Grunntanken i prosjektet er å benytte en stor grunnlagsinvestering gjort av det offentlige til å øke inntjening til reiselivsbedrifter langs Pilegrimsleden og utvikle nye opplevelsesbaserte produkter.

Mulige samarbeidspartnere:

RBL Hedmark/Oppland, OFK, Kommuner langs traseen, reiselivsbedrifter, Norske Spor, DNT.

5.2.3. Utviklingsplan for Lillehammerregionen

Høgskolen i Lillehammer, Øyer kommune, Gausdal kommune, Lillehammer kommune, Olympiaparken, Thue og Selvaag, aktører innen kultur- og opplevelsessektoren m.fl. har et prosjekt hvor formålet er å samle seg om en visjon for regionen Lillehammer, utarbeide fremtidige målsetninger for regionen og utarbeide strategier for å nå målene. I tillegg skal prosjektet beskrive tiltak til en handlingsplan for det videre arbeid.

5.2.4. Kvalitetskonferansen

Høgskolen i Lillehammer, Østlandsforskning, Lillehammer kommune, Oppland fylkeskommune, KS, Kommunal - og regionaldep, Arbeids- og adm.dep, Statskonsult og Forskningsrådet ønsker å etablere en nasjonal møteplass for diskusjon og erfaringsutveksling når det gjelder fornyelse-, omstillings-, og kvalitetsarbeidet i norsk offentlig forvaltning. Arbeidet med den andre konferansen er i gang. Kvalitet 2003 vil bli avholdt den 11-12 juni 2003 på Høgskolen i Lillehammer og Fakkeltgården.

5.2.5. Lillehammer Meieri - Matgaarden og Kjøkken inkubator

Målet er å etablere et miljø preget av nyskaping og utvikling innenfor næringsmiddelindustri i lokalene til Lillehammer Meieri. Prosjektet er et samarbeid mellom Lillehammer kommune, Roar Jacobsen, RBL Hedmark Oppland, Morgenlandet Forprosjektet skal få opp en sammensetning av leietakere som kan bygges inn i et felles konsept som bygger på produkter knyttet opp til begreper som høy kvalitet, økologisk produksjon, nisjeprodukter, videreforedling av Hedmark/Opplands egne produkter fra primærnæringen og markedspotensiale nasjonalt/internasjonalt

5.2.6. Øko mat - omsetning av økologiske matvarer

Det produseres i dag for mye økologiske matvarer fra gårder i regionen til direkteomsetning og for lite til å oppnå en effektiv omsetning gjennom de store foredlings- og distribusjonsbedrifter.. Målsetningen i prosjektet er å forenkle og forkorte veien fra jord til bord slik at: økologisk produserte råvarer av god kvalitet skal foredles og omsettes som økologiske salgsprodukter, økt bruk av økologiske produkter i catering og storkjøkken- virksomheter og økt verdiskaping i alle ledd.

Aktuelle samarbeidsparter i prosjektperioden:

Omsetningsprosjektet i Sør – Gudbrandsdalen / Kristine Høyland, Merkurprosjektet i Oppland, Kjøttprosjektet i Nordre Land og Stange, Forbrukerrådene og utvalgene i Oppland og Hedmark, Glad i Glåmdalen, NLH (Geir Lieblein og Bjørn Jansen, samarbeidsprosjekt med SIFO ;” varestrømsanalyser, økologisk mat) SIFO / Gunnar Vittersø og Hanne Torjussen

Nordisk Nettverk for økt bruk av økologisk mat i catering / storkjøkken, Morgenlandet.

5.2.7. Hovedplan Hafjell Hunderfossen

Øyer turist, SND Oppland, Lillehammer Kommune, Øyer Kommune, Grunneiere i Øyer, Hafjell Alpinanlegg, Hunderfossen Familiepark. Top Destination for å gi innspill til kommuneplanene i Øyer og Lillehammer med tanke på å få langsiktighet og forutsigbarhet for arealbruken i området. Det er lagt frem anbefalinger på hva slags reiselivsbasert næringsvirksomhet som bør etableres hvor. Visjon er Hafjell Hunderfossen som et komplett, lett tilgjengelig og konsentrert reisemål . Bærende ide er et reisemål bygget over konseptet “eventyrlige opplevelser for alle, hele året”.

5.2.8. Kreative igangsettermiljøer

Prosjektets formål er å undersøke mulighetene for å skape et nordisk nettverk innenfor opplevelses- og innholdssektorene. Samarbeidspartnere i prosjektet er Høgskolen på Lillehammer, Rock City Hultsfred AB, Musicon Valley, Roskilde og Kulturo, Åbo Dette skal gjøres gjennom identifisering av behov for et nordisk nettverk på tvers av sektorer , identifisere nøkkelaktører i et fremtidig potensielt nordisk nettverk , identifisering av rammer som må ligge til grunn for at et tverrsektorielt nettverk på nordisk nivå skal fungere. Områder som skal belyses utdanning, forskning, innovasjon og finansiering.

5.2.9. Digital mediedistribusjon (under utvikling)

Formålet med prosjektet er å utvikle et studium som omhandler digital mediedistribusjon. Deltakere i prosjektet er Høgskolen på Lillehammer, Rock City Hultsfred AB, Nasjonalt kompetansesenter for Bredbåndsanvendelser, Fabelaktiv, SND, ARENA. Bakgrunnen for å satse på denne typen studium er flere. Konvergens mellom digitale medier er et av de sterkeste utviklingstrekkene i dagens medieproduksjon. Den gir åpninger innen nyskaping, forskning og utdanning. Dette vil kunne styrke Innlandets profil ved at det synliggjøres at vi er i forkant og proaktive mht. konvergens og kan gi nyskaping mm. De to sistebegrunnelse er høgskolene sterke FOU miljøer på området og en del sterke og sunne næringsaktører i Innlandet.

5.2.10. Videreutdanning av journalister (under utvikling)

Formålet med prosjektet er å utvikle et studium for videreutdanning av journalister innen konvergens. Konvergens (sammensmelting) mellom digitale medier er et av de sterkeste utviklingstrekkene i dagens medieproduksjon. Aktører i prosjektet er Høgskolen på Lillehammer, Høgskolen på Hedemark, SND, ARENA.

5.2.11. Sommerlyst (under utvikling)

Høgskolen på Lillehammer arbeider med utviklingen av en Sommercampus. Et av tilbudene i en sommercampus kan bli et tilbud til studenter eller bedrifter med gode ideer fundert i konvergens (sammensmelting mellom mediene). I løpet av noen uker vil studentene få hjelp til å videreutvikle forretningsideen sin.

5.2.12. Second Home

Prosjektet har til formål å se på muligheter innen nyskaping og næringsutvikling for det voksende markedet av hyttebeboere i regionen. Samarbeidspartnere i prosjektet er Lillehammer kommune, Gausdal kommune, Øyer kommune. Flere og flere tilbringer lengre perioder på hytta si, ikke bare i de store ferieperiodene, men faktisk gjennom hele året. Hytta er for mange blitt et "annet hjem", og man er ikke lengre bare turister på korte besøk, men i lange perioder vanlige innbyggere i Gausdal, Øyer og Lillehammer. Også fordi teknologien gir rom for å styre businessen fra det andre hjemmet. Både for hyttebeboere og for lokalsamfunnet gir dette interessante muligheter.

5.2.13. Lillehammer Kompetanse

Lillehammer kompetanse er et nettverksprosjekt for bedrifter som utfyller og/eller konkurrerer med hverandre. Disse profileres i fellesskap for å nå et større marked. Piloten består av bedrifter innen areal, utviklings- og miljøplanlegging. Lillehammer kompetansen skal gjensidig markedsføre medlemsfirmaene der dette er naturlig i egne prosjekter, i forlengelsen av egne prosjekter og i egne generelle markedsføringstiltak. Det firma, ev. de firma som skaffer et oppdrag betraktes som prosjekteier. Prosjekteieren knytter til seg de firma som vurderes som formålstjenlige for løsningen av oppgaven.

5.2.14. Konseptfabrikken AS (under etablering)

Formålet med dette selskapet vil være å få frem og videreforedle gode forretningsideer. Her menes forretningsideer i videste forstand. Posten Norge, Gjøvik Grafiske AS, Baluba AS, Kulturhuset Banken, Paradox produksjoner og Tom Ivar Horvei er samarbeidspartnere. Konseptene skal enten utvikles i dette selskapet eller selges eller leies ut til andre virksomheter eller at selskapet utvikler konsepter for andre. Det er invitert et utvalg ressurspersoner til medeierskap i dette selskapet. Ved å samle et knippe ressurser innen forskjellige områder, ønsker man å sette sammen et slagkraftig kompetansemiljø med ett for øye; Etablere konsepter og virksomheter som skal bidra til nyskaping i regionen og skape verdier for eierne.

5.2.15. Film3

Film3 AS skal legge til rette for at norske eller utenlandske filmmiljøer å komme til regionen og gjennomføre produksjonen her. Navnet Film3 AS har sitt utgangspunkt i selskapets 3 satsningsområder: film, funding og facilitation. Film3 AS har som mål å bli det mest dynamiske produksjonsmiljøet innen film og TV i Norge!

Film3 AS er eid av kommunene Lillehammer, Øyer og Gausdal, Oppland Fylkeskommune og Lillehammer kunnskapspark. Arbeidet med å bygge opp et produksjonsfond er også i gang. Film3 AS har som ambisjon å ha de første produksjonene inne i regionen i løpet av høsten 2003.

5.2.16. Athena

Oppland Fylkeskommune, Fylkesmannens landbruksavdeling, Aetat, Oppland, SND Oppland er samarbeidspartnere i et prosjekt som har som mål å bygge et nettverk mellom kvinner i Oppland og gjennomføre en serie seminarer, innen følgende temaer: reiseliv & IKT, etablering av egenvirksomhet, innholdsindustri etc.

5.2.17. Storhove 2004-05

Prosjektet har til formål å se på muligheter for å utvikle Storhoveområdet ytterligere. Partnere i prosjektet er: Høgskolen på Lillehammer, Øyer kommune, Gausdal kommune, Lillehammer kommune, NRK, Feste, Fakkeldgården, Jørstadmoen, SOPP, Østlandsforskning, Statsbygg.

Målet er: samle aktørmiljøene i en handlingsrettet prosess for å avklare hva et samlet aktørmiljø kan oppnå av utvikling i Storhove-området, gjennom å samarbeide tettere og sterkere. Finne fram til "vinn-vinn"-prosjektene, der en eller flere aktørmiljøer, samt Storhove-området kan oppnå klare fortrinn gjennom å realisere identifiserte prosjekter.

Følgende områder skal vurderes i forprosjektfasen; profil for området, infrastruktur i området, markedsføring/ internmarkedsføring av området, tiltak som øker rekrutteringsfortrinn (studenter, ansatte, virksomheter), fysisk tilrettelegging av området (i vid forstand – inkl. kunstdimensjonen).

5.3. Kunnskapsparken Hedmark

<http://www.kunnskapsparken-hedmark.no/>

Kunnskapsparken i Hedmark ligger i Briskebyen Park.. De er samlokalisert med bl.a. BI, næringsssamarbeidet Hamar og Stange og flere dataselskaper. I Kunnskapsparken Hedmark er det ansatt 8-10 personer.

Eiere:

Hedmark Fylkeskommune, Energi Future Invest, Gjenside NOR Forsikring Hedmark, Hamar media AS, Selskapet for industrivekst SIVA og Sparebanken Hedmark.

Kunnskapsparken i Hedmark fokuserer på følgende områder.

1. Biologisk produksjon

Kunnskapsparken Hedmark skal være en aktiv pådriver for at det etableres utviklingsprosjekter og nyetableringer innen bio- og miljøteknologiske i Innlandet, samt at området blir attraktivt for etablerte bedrifter. Deltakelse i nasjonale og internasjonale nettverk vil ha betydning for samarbeidet. Kunnskapsutvikling skal også prioriteres. Forskningsresultat skal kommersialiseres og kommuniseres.

- Økologisk

Aktivitetene skal videreutvikle økologisk landbruk og omsetning i og fra Innlandet. Dette gjøres både gjennom økt aktivitet i primærproduksjonen, FoU og omsetningskanalene. Kunnskapsparken skaffer finansiering for prosjekt som drives av Kunnskapsparken, eller som settes bort til samarbeidspartnere.

- Foredling

Foredling og videreutvikling av biologiske produkter er nødvendig for å øke verdiskaping innen primærproduksjon. Kunnskapsparken skal delta i prosjekter som bidrar til økt verdiskaping ved utvikling av nye produkter. Dette gjøres blant annet ved aktivt å søke nye markeds- og salgskanaler, samt kostnadsreducerende tiltak i forbindelse med omsetning og distribusjon.

- Bioenergi

Bioenergi inkluderer skog og biologisk baserte ressurser til energiformål. Kunnskapsparken Hedmark AS vil fokusere på Innlandet som utvikler og leverandør av bioenergi. Kunnskapsparken vil ha en rolle som nettverkssekretariat for Bioenergi Innlandet, og initiere og delta i utviklingsprosjekt, der formålet er å øke verdiskaping og bedriftsetableringer i vårt området.

2. Kulturbasert næringsliv

I møtet mellom tradisjonelt næringsliv og ungt kulturbasert næringsliv - skapes fremtiden. Ung kultur er motoren i fremtidens næringsliv, og Kunnskapsparken Hedmark legger vekt på aktiviteter som stimulerer til nyetableringer i Hedmark.

Kulturbasert næringsliv/opplevelsesindustri er en av de raskest voksende bransjene i verden i dag. Hedmark har mange fortrinn og lang tradisjon innenfor teater, musikk og arrangement. Kunnskapsparken Hedmark skal stimulere til etablering av nye bedrifter innen kulturbasert næringsliv, med fokus på ungdomsmusikkindustri og produksjon av digitalt innhold.

Kunnskapsparken Hedmark vil styrke bransjen og skape dynamiske møteplasser, der unge gründere, kompetanse, forskning og produksjon møter næringslivet. Målet er å skape en innovativ, grenseoverskridende virksomhet, med et lokalt, regionalt og ikke minst et internasjonalt perspektiv.

3 Nettverksbygging og arena

Kunnskapsparken Hedmark skal bygge næringsfremmende og kompetanseutviklende nettverk for personer, bedrifter, forsknings- og utdanningsinstitusjoner, samt offentlige aktører med kompetanse innenfor satsningsområdene. Kunnskapsparken skal bygge effektive nettverk som fremmer entreprenørskap og nyetablering i hele fylket, og stimulere til kontakt mellom næringsrettede FoU-miljøer og bedrifter. Kunnskapsparken skal også bygge nettverk til kompetansemiljøer som kan tilføre aktuelle ressurser. Kunnskapsparken skal være en arena med fokus på nyskapende og kunnskapsbasert arbeidsliv, både i privat og offentlig sektor. Gjennom ulike arrangementer og en etablert møteplass, vil Kunnskapsparken skal til rette for uformelle forbindelser, sosial kontakt og utvikling av et nyskapende miljø.

5. Entreprenørskap og nyskaping

Aktivitetene skal motivere og rekruttere til nytenkning og nyskaping i regionen. Det skal bygges opp entreprenørskapskultur, særlig blant unge mennesker, gjennom konkrete opplærings – og utdanningsprogram fra grunnskole til høgskole, og i nært samarbeid med næringslivet.

Gründerhuset.

Gründerhuset er navnet på inkubatoren i Kunnskapsparken Hedmark. Målet er at etablering av egen virksomhet skal være enklere, rimeligere og mer effektiv. Gründeren kan i prinsippet komme med sin bærbare PC, plugge seg inn på nette og være operativ fra første dag. Betalingsmodellen tilpasses bedriftens økonomiske evne.

Gründerhuset ønsker å komme i kontakt med alle som har gode ideer, og som har mot og vilje til å starte egen virksomhet. For å få plass i Gründerhuset, kreves:

- Potensial for god lønnsomhet
- Ambisjoner om vekst
- Innovativ forretningside
- Kunnskapsintensiv virksomhet

Prioriterte målgrupper: • Gründere, etablerere og entreprenører

- Bedrifter i Hedmark og knoppskyting fra disse
- Studenter ved Høgskolen i Hedmark
- Forskere og fagansatte ved Høgskolen i Hedmark og fra andre utdanningsinstitusjoner
- Rekruttering via SND prosjekt
- Utviklingsmiljøer som Såkornfondet, Frøyas Hus med flere.

5.4. Kongsvinger Kunnskapspark

www.kongsvk-park.no/strategi.htm

Kongsvinger Kunnskapspark ligger i nærheten av SSB, Høgskolesenteret i Kongsvinger, Glåmdal regionråd. Kunnskapsparken har vært igjennom en restrukturering i 2002.

Eiere: Kommunene i Glåmdalsregionen, SIVA og private næringsliv.

Styret for kunnskapsparken er pr. dags dato i en strategi- og forretningsplanprosess. Kunnskapsparken har tre tema eller satsingsområder.

1. Basisaktiviteter.

Innenfor dette satsingsområdet ligger utleievirksomhet, service og tjenesteutvikling samt det å skape sosialt og faglig miljø. Dette medfører fokus på videreutvikling av forretningsplan og strategier, markedsføring av kunnskapsparken, kompetanseoppbygging mht. finansieringsordninger og innovasjonsmetoder og modeller.

2. Inkubator

Etablering av en inkubator og sikre rekruttering til denne er kunnskapsparkens andre satsingsområde. Utfordringene i denne sammenheng er å utvikle samarbeidsmodell i forhold til Kunnskapsparken Hedmark og Tretorget.

3. Utviklingsprosjekter

Kongsvinger kunnskapspark har tre satsingsområder innenfor utviklingsprosjekter. Det er helse (helselogistikk og ernæring/kosthold), engineering og datafangst/registrering.

6. Fylkesovergripende prosjekter

Dette kapitlet gir en oversikt over prosjekter som dekker både Hedmark og Oppland samt Interreg III .

6.1. Morgenlandet

Morgenlandet disponerer i alt inntil 120 millioner kroner over de seks årene omstillingsprogrammet varer. Midlene fordeles slik på hovedsatsingsområdene:

- Prokom - program for helhetlig kommunikasjon, 10%
- Bedriftsnettverk 40%
- Kunnskapsparkene 40%

I tillegg settes det av 10% til frie midler som kan benyttes til prosjekter som faller utenfor de prioriterte områdene.

Program for helhetlig kommunikasjon (Prokom)

Ett av satsingsområdene er utvikling av et program for helhetlig kommunikasjon (Prokom) med fokus på områdene utdanning, forskning og innovasjon.

Satsingen er et samarbeidsprosjekt mellom de tre høyskolene i Hedmark og Oppland. Prosjektet ledes og gjennomføres i regi av Østlandsforskning. Målet er at det helhetlige kommunikasjonsstudiet kan inngå som element i et fremtidig Innlandsuniversitet.

Bedriftsnettverk

Morgenlandet skal være en pådriver og støttespiller for å sette i gang bedriftsnettverk. Satsingen på bedriftsnettverk vil ligge innenfor programområdene:

- Materialteknologi/engineering
- Logistikk
- Helseteknologi
- IKT/media-kultur
- Reiseliv
- Næringsmiddelindustri/bioteknologi

Det vil bli lagt vekt på å etablere prosjekter på tvers av fylkesgrensene og med deltagelse fra bedrifter i hele regionen..

Kunnskapsparkene

Morgenlandets hovedsamarbeidspartnere i nyskappingsarbeidet er Lillehammer Kunnskapspark AS, Gjøvik Kunnskapspark AS og Kunnskapsparken Hedmark AS. (Jfr..kap5) Kunnskapsparkene er de viktigste operatørene for å iverksette Morgenlandets nyskappingsstrategier.

Morgenlandet har satt av frie midler til bruk for prosjekter som ikke kommer inn under de prioriterte områdene, men som likevel er interessante.

6.2. Innlandsuniversitetet

Samarbeidsprosjekt med målsetting om etablering av et nasjonalt og internasjonalt faglig anerkjent universitetsmiljø i Innlandet i løpet av 8 til 12 måneder. I 2002 og 2003 vil det bli arbeidet med:

- Administrative samarbeidstiltak og samarbeidsavtaler
- Faglige samarbeidsområder
- Organisering av etter- og videreutdanningsenhet (EVU) og etablering av felles EVU- enhet
- Fondsoppbygging
-

6.3. SIKON Øst ASA

Sikon –Øst ASA er et investeringsselskap som gjennom aktivt eierskap og tilførsel av kapital og kompetanse skal bidra til utvikling av næringslivet i Hedmark (inkl.Fjellregionen) og Oppland. Bakgrunnen for etableringen er at bedrifter i innlandet har behov for tilførsel av kapital og kompetanse for å utvikle seg. Sikon- Øst skal gå inn i bedrifter som har potensiale for vekst og utvikling, og sikre en god avkastning på egenkapitalen. Sikon Øst skal bidra med kapital, kompetanse og nettverk i de bedriftene som man engasjerer seg i. Sikon- Øst skal være en langsiktig investor. Selskapet skal gå inn i bedrifter med et samlet tidsperspektiv på tre til sju år. Selskapets engasjement skal være en del av en større finansieringsplan for bedriften. Det knyttes klare avkastningsmål de ulike engasjementer selskapet går inn i. Sikon-Øst skal tilby egenkapitaltilførsel til bedriftene primært gjennom tegning av aksjer. SIKON-Øst hadde ved oppstart en egenkapital på 100 millioner.

SIKON-Øst administrerer også SÅKORN invest Innlandet.

6.4. Interreg 2000- 2006

Interreg er et program for grenseregionalt, transnasjonalt og interregionalt samarbeid i regi av EU. Hensikten er økt sosial og økonomisk integrasjon i Europa. Norge har deltatt siden 1996. Interreg har fokus på samarbeid som blant annet skal bedre forutsetningene for næringsutvikling, kommunikasjoner og bærekraftig utvikling.

Overordnet målsetting med Interreg er å sørge for at nasjonale grenser ikke utgjør hinder for en balansert utvikling og integrasjon i Europa. Sammen med et bredt partnerskap gis det støtte til aktiviteter for å knytte kontakter/utviklingskoalisjoner mellom lokalsamfunn og næringsliv til aktører utenfor Norge.

6.4.1. Interreg IIIA

<http://www.interreg-sverige-norge.com/>

Hedmark er med i Interreg IIIA's delområde Indre Skandinavia. Kartet til høyre viser det geografiske område for dette delområdet.

For delområdet Indre Skandinavia vil den økonomiske rammen fram til 2006 være på 42 millioner euro (dvs 315 mill nok med en kronekurs på 7,50).

Programmet for Interreg IIIA Sverige- Norge 2000-2006 har vedtatt følgende innsats og tiltaksområder.

Innsatsområde A:

Næringsliv- og kompetanseutvikling

Tiltak 1: Kunnskap- og kompetanseutvikling.

Tiltak 2: Bedriftsutvikling og entreprenørskap.

Tiltak 3: Samisk utvikling.

Tiltak 4: Regionoverskridende prosjekt innenfor innsatsområde A.

Innsatsområde B:

Livsmiljø- og lokalutvikling

Tiltak 1: Infrastruktur og kommunikasjoner.

Tiltak 2: Miljø og helse.

Tiltak 3: Kultur, regional identitet og attraksjonskraft.

Tiltak 4: Regionoverskridende prosjekt innenfor innsatsområde B.

Eksempler på større prosjekter:

UNISKA samarbeidet (Universitetsalliansen i Indre Skandinavia)

Formålet er å utvikle prosjektsamarbeid og tilby kursprogram med relevans for nærings- og samfunnsutvikling for offentlige og private virksomheter i Innlandet, samt nye forskeropplæringstilbud for det faglige personalet ved samarbeidende institusjoner.

Prioriterte områder: Skog/tre, media/kommunikasjon, helse og pleie, Livslang læring, regional samfunnsutvikling/turisme. Samarbeidspartnere er Høgskolene i Gjøvik, Hedmark, Lillehammer, Østfold, Dalarna og Universitetet i Karlstad.

Entreprenørskapsprogram innen grunnskole og videregående opplæring i Hedmark.

Videreføre og igangsette nye entreprenørskapsprosjekter innenfor grunnskole og vid.skoler.

Utvikling og omstilling i grenseregionene.

Et grenseoverskridende forsknings samarbeid for å framskaffe ny anvendbar kunnskap om sentrale utviklings- og omstillingsprosesser i Indre Skandinavia. Hovedfokus vil være rettet mot betydningen av, og samspillet mellom a) offentlig planlegging og politikk, b) næringslivets egne drivkrefter, entreprenørskap og foretakskultur og c) kultur, tradisjoner, identitet og kjønnsrelasjoner. Foruten konkrete forskningsaktiviteter, omfatter prosjektet tiltak for å øke samhandlingen og kunnskapsoverføringen mellom forskningen, politiske organer og virkemiddelapparatet. Prosjektet er et samarbeid mellom Østlandsforskning (norsk kontraktspartner), Høgskolen i Hedmark, Høgskolen i Lillehammer og Karlstad Universitet (svensk kontraktspartner)..

Lokale og regionale innovasjonssystemer for næringsutvikling i Indre Scandinavia
Utvikling av felles strategi for utvikling av eget tjenestetilbud til alle som driver i Värmland og Hedmark. Bidra til nyetableringer og nyskaping i både eksisterende næringsliv og i nye virksomheter. Ansvarlig er Kunnskapsparken Hedmark og Stiftelsen Inova, Värmland.

6.4.2. Interreg III B - transnasjonalt samarbeid

Interreg III B er et transnasjonalprogram for å fremme territoriell integrasjon. Prioriterte innsatsområder innenfor programmene er:

- Å utvikle strategier for samordnet planlegging på en transnasjonal skala, herunder mellom byer og mellom by og land
- Å fremme utviklingen av effektive og bærekraftige transportsystemer spesielt i perifere områder
- Å fremme bevaring av miljøet og god forvaltning av naturressurser
-

Interreg IIIB Østersjøen

Gjennom Østlandssamarbeidet vil Hedmark og Oppland fylkeskommune søke å kombinere prosjekt i Østersjø-regionen og tiltak for oppfølging av samarbeidsavtalen med Land- Schleswig-Holstein

Hedmark og Oppland deltar aktivt i Big-Lakes prosjektet sammen med Värmland, Estland og Finland. Temaet for dette prosjektet er utnyttelsen av store innsjøer, og samarbeid rundt Mjøsa er tema for Innlandet.

6.4.3. Interreg III C - interregionalt samarbeid

INTEREG III C er program for interregionalt samarbeid. I dette programmet kan regioner samarbeide uavhengig av geografisk beliggenhet. Alle regioner kan søke om støtte til prosjekter.

Prioriterte innsatsområder er:

- Erfaringsutveksling
- Nettverksbygging
- Mini-program, hvor flere prosjekter inngår

Ytterligere opplysninger om Interreg III:

<http://www.interreg.no/>

7. Fylkesvise prosjekter

Plan og bygningsloven stiller en rekke krav til fylkesplan og fylkesplanprosessen mht. innhold, medvirkning, tidshorisont og struktur i den forstand at det skal være en strategisk del (lansiktig 4- 8 år) og et handlingsprogram (rulleres årlig). Loven pålegger fylkeskommunen et prosessansvar for utarbeidelse av fylkesplanen. Ved siden av dette har det fra 1997 vært laget et regionalt utviklingsprogram, RUP (erstattet strategisk næringsplan). I utgangspunktet er RUP'en et program for samordning av alle næringspolitiske virkemidler i en region og har vært utløsende i forhold til statlige virkemidler. Det regionale utviklingsprogrammet skal være knyttet opp mot fylkesplanens strategiske del og være et resultat av en samordningsprosess i det regionale partnerskapet. Fra 2004 vil det bli innført 4- årige regionale utviklingsprogram og fylkesplanens nåværende handlingsdel vil forsvinne.

Både Hedmark og Oppland fylkeskommune har egne Regionale utviklingsprogram. Begge programmene gir en oversikt over planlagte og pågående utviklingsprosjekter på fylkes- og regionnivå. Programmene viser også hvordan prosjektene er finansiert og hvilke aktører som er med i prosjektene. Mange av de prosjektene som er omhandlet i dette notatet er også med i de regionale utviklingsprogrammene for 2002.

8. Regionale prosjekter

8.1. Gla i Glåmdal (Omstillingsprosjekt i Glåmdalen)

Omstillingsprosjektet Gla i Glåmdalen skal gå fram til 2004 og har en årlig budsjetttramme på kr. 9,5 mill. Glåmdalen regionråd er prosjekteier og et eget styre forvalter omstillingsmidlene på vegne av regionen.

Omstillingsprosjektet i Glåmdalen har konsentrert innsatsen til tre hovedsatsingsområder:

1. Lærerike Glåmdal
 - Høgskoleutdanning
 - Næringshager
 - Kongsvinger kunnskapspark
2. Naturressurser
 - Glåmdalsgoder
 - Glåmdalstre
3. Entreprenørskap

8.2. Omstillingsprosjektet i Åmot

Omstillingsprosjektet i Åmot skal gå fram til og med 2006 og har en årlig budsjetttramme på kr. 8 mill.

Overordnet målsetting med de statlige omstillingsmidlene er:

Å bidra til å styrke næringsgrunnlaget gjennom etablering av lønnsomme arbeidsplasser og økt verdiskaping slik at Åmot kommune får en mer robust og bredere næringsstruktur med sysselsettingsmuligheter for både kvinner og menn.

I tillegg skal omstillingsarbeidet bidra til å styrke utviklingsevnen i løpet av omstillingsperioden gjennom:

- Økt profesjonalisering og effektivisering av næringsutviklingsarbeidet
- Bedre samhandling mellom sentrale aktører i området
- Større evne til strategisk arbeid, prioritert innsats og gjennomføringsevne
- Styrket kompetanse innen prosjektutvikling/styring
- Økt ledelseskapasitet i området
- Klargjøring av roller og ansvar (politikk og administrasjon)
- Redusert avhengighet av eksterne krefter

Omstillingsprosjektet i Åmot har tre satsingsområder:

1 IKT

- Strategi 1. Utvikle evnen og viljen til bruk av IKT i eksisterende bedrifter.
- Strategi 2. Stimulere til akkvisisjon og nyetablering.

2 Industriell utvikling og nyskaping

- Strategi 1. Legge til rette for nyetablering og akkvisisjon.
- Strategi 2. Støtte videreutvikling av bestående virksomhet.

3 Utvikling og nyskaping innen reiseliv/utmark

- Strategi 1. Forsterke samarbeidet innen reiselivsnæringen.
- Strategi 2. Utvikle eksisterende reiselivstilbud og nye produkter.

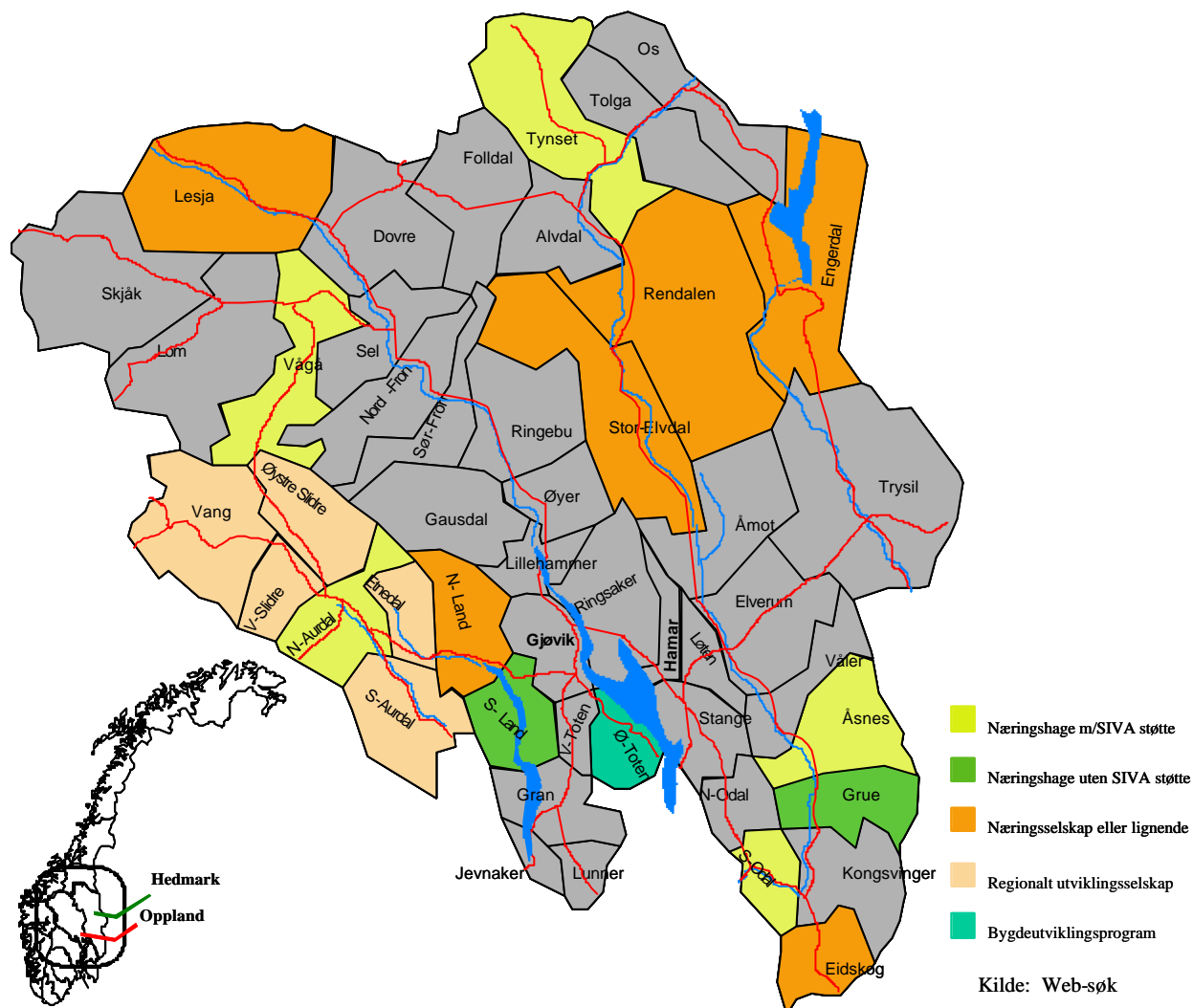
Ved siden av de vedtatte satsingsområdene med strategier vil omstillingsprogrammet for Åmot ha fokus på markedsføring/profilering (merkevarebygging) og kompetanse (utvikle positive holdninger og kompetanse innen innovasjon og forretningsutvikling samt styrke kompetansemiljøene).

8.3. Omstillingsprosjekt i Solør- regionen.

Våler og Kongsvinger kommune har mottatt omstillingsmidler i forbindelse med omstrukturering av forsvaret. I tillegg til disse omstillingsmidlene utredes det hvorvidt Solør- regionen (Grue, Åsnes, Våler) kan bli et omstillingsområde. Dette har bl.a. sammenheng med forsvarets nedleggelse og utviklingen på Jordan.

9. Kommunale prosjekter

Fokus i dette kapitlet er organisering av næringsutviklingsarbeidet på kommunalt nivå. Utviklingsarbeidet i kommunene i Innlandet er organisert på forskjellige måter. Noen kommuner har etablert egne næringshager (med eller uten SIVA), noen har valgt A/S modellen eller etablert kommunalt foretak, mens andre løser oppgaven på en mer tradisjonell måte med egen næringskonsulent eller lignende. Kartet nedenfor gir en grafisk framstilling av organiseringen i Innlandet. Kommuner som er farget grått ivaretar næringsutvikling innenfor egen organisasjon. Kartet sier ikke noe om hvilke finansielle krefter de forskjellige kommuner har i forhold til å drive næringsutvikling.

9.1.Tynset næringshage

Tynset Næringshage skal være det naturlige knutepunkt for eksisterende og nye kunnskapsintensive bedrifter i Nord-Østerdal, og samtidig være en katalysator for utvikling av en sterk konkurransekraft i disse bedriftene.

Overordnet målet for Tynset Næringshage i 2002 har vært å utvikle en modell for deltagerbedriftenes tilknytning til næringshagen og profilering av Næringshagen og næringshagens bedrifter. Videre har næringshagen vært i dialog med eksisterende miljøer og undersøkt mulighetene for en tilknytning til TNH.

Prosjekter

9.1.1. Bidra til etablering

Dette skal skje gjennom å søke etter potensielle virksomheter som kan tenke seg å plassere sine regnskaps/IT-funksjoner i regionen, og med det bygge opp et enda sterkere økonomi/regnskapsmiljø. Videre skal Tynset næringshage etablere samarbeid med Kunnskapsparken Hedmark mht til en inkubatorløsning. Næringshagen vil også drive løpende etablerveiledning og utvikling. Viktige faktorer i denne sammenheng er etablererskolen og innovasjonsstudium i regi av Høgskolen i Hedmark.

9.1.2. Pådriver for utvikling og nyskaping

Tynset næringshage skal også være en pådriver for utvikling og nyskaping. Virkemiddel i denne sammenheng vil være å (videre-)utvikle nettverket mellom små KIFT bedrifter i regionen og etablere faggrupper innen marked, IKT og kompetanseutvikling på tvers av bedrifter. Et siste element er å utvikle kontakten med FoU miljøer.

Tynset næringshage har også inngått kontrakt med regionrådet mht SMB- innovasjon.

Næringshagen er også med i prosjektet BIT-NET Det er et interregprosjekt for kunnskaps/IKT utvikling i småbedrifter. Tynset Næringshage er den norske deltageren, sammen med aktører rundt hele Østersjøen.

9.1.3. Drive kompetansebygging i deltakerbedriftene

En viktig faktor i denne sammenheng er rekruttering. I den forbindelse har næringshagen et prosjekt rundt utvikling av en CV- base på internett. I samarbeid med regionrådet drives kartlegging av felles behov for kompetanseheving og initiering av tiltak i forhold til avdekkede behov. Næringshagen ønsker også å videreutvikle samarbeidet med Høgskolen i Hedmark mht utvikling av nye studier.

9.1.4. Infrastruktur og driftsområder

Når det gjelder driftssiden har Tynset Næringshage fokus på å sikre om bredbåndstilknytning til de øvrige bedriftene på huset, med tilkobling til fellesnett for utskriftstjenester m.m. Videre utredes muligheten for å øke tjenestetilbud til bedrifter/avdelinger utomhus, f.eks. sentralbordtjenester og lignende samt salg av kopi, utskrifts og bredbåndstjenester. Ved siden av utvikling av ovennevnte "forretningsområder" er drift av datterselskapet Kompetansesenteret Drift AS en prioritert oppgave.

9.2. Odal Næringshage

Odal Næringshage ble åpnet i januar 2000 i samarbeid med SIVA

Målsetting:

Gjennom å legge forholdene til rette for et fellesskapsmiljø i det lokale næringsliv skal en oppnå en styrking av kompetanseorientert virksomhet og arbeidskraft i lokalmiljøet.

Odal Næringshage skal bidra til å skape et miljø med en tiltrekningskraft på kompetanse som kommunen ikke har i dag, men som vil styrke lokalt arbeids- og næringsliv. Næringshagen skal være et levende miljø som tiltrekker seg folk med høyere utdanning, gründere og teknologisk kompetanse. Målsettingen er at dette også skal være et "samfunnsentreprenørskap" i den forstand at det blir et bidrag til å få glåmdøler tilbake til hjemtraktene.

Prosjekter:

9.2.1. Samarbeid, rolleavklaring og kompetanseheving

Prosjektet skal implementere aktiviteter som bidrar til en positiv lønnsomhetsutvikling for den enkelte medlemsbedrift, og dermed skaper økonomisk fundament for. Prosjektet skal definere utviklingspotensialet i bedriftene og utvikle samarbeidsmodeller som er hensiktsmessige for å skape nødvendig utvikling.

9.2.2. Nettverksprosjekt

For at næringshagen skal bli et naturlig sentrum for samarbeid og utvikling, må det arbeides kontinuerlig og systematisk med et nettverk av bedrifter, samarbeidspartnere, institusjoner innen utdanning og kompetanseutvikling, andre næringshager osv.

Målet er å gjøre næringshagen kjent for allmennheten generelt og for næringslivet spesielt. Viktig å få flere kompetansebedrifter inn i næringshagen, flere til å kjøpe næringshagens tjenester, og skape synergier sammen med øvrig næringsliv. En annen gruppe er alle som pendler ut av kommunen og som kanskje kan benytte fjernarbeidsplasser som er fullt utstyrt en til flere dager i uken eller på timebasis.

Næringshagen ønsker å ta inn to til fem etablerere Inkubatorprosjektet skal være en forankring for etablerere i Odal. Dette skal være et faglig tilbud som er praktisk og næringslivsrettet. Det bør være et mål å gå inn i forpliktende samarbeid med institusjoner som naturlig kommer i kontakt med etablerere, så som HeB, banker, utdanningsinstitusjoner, SND, organisasjoner og bedrifter.

Prosjektet skal innrette seg mot innovative løsninger mht. læring og kompetanseheving i arbeidslivet. Her skal det være naturlig å benytte etablerte løsninger i tilknytning til kurs og opplæringstilbud som utvikles av undervisningsinstitusjonene, samt det arbeid som nedlegges i kompetansesenteret i Kongsvinger og Kongsvinger.

9.2.3. Miljøprosjekt

HMS er lovfestet og hvis det kan etableres gode modeller for implementering av dette gjennom et miljøprosjekt vil man samtidig skape arbeidsverktøy som kan gi et viktig inntektsgrunnlag senere. Målet er å være motor i det lokale næringsliv mht. evne og gjennomføringskraft på dette fagfeltet.

9.3. Åsnes næringshage

Åsnes næringshage er etablert i samarbeid med SIVA. Næringshagen i Åsnes skal være et miljø av kunnskapsintensive virksomheter under samme tak. Formålet er å være et sted for innovasjon, utvikling og mulighet for vekst og synliggjøring. Næringshagen skal være et verktøy for å fremme samarbeid, erfaringsdeling, nettverksbygging og kompetanseheving mellom bedriften i næringshagen og det lokale næringsmiljøet. Videre ønsker næringshagen å tilby muligheter for telependling/fjernarbeidsplasser. Målsettingen er å utvikle profesjonelle, sosiale og faglige miljø i form av et fellesskap mellom små bedrifter.

9.4. Grue Næringshage

Grue Næringshage er etablert med tilhold i det tidligere HEAS-bygget i Kirkenær sentrum. SIVA er ikke med i Grue næringshage.

Næringshagen har som formål å arbeide aktivt for næringslivet i Grue kommune, herunder drive utleie av lokaler og yte tjenester til næringsdrivende. Videre skal Grue Næringshage bidra til vekst, koordinering, utvikling og utvidet samarbeid blant bedriftene i næringshagen og det øvrige næringsliv.

9.5. Frøyas Hus

Prosjekt for å fremme kvinnelig næringsutvikling. Forprosjektet er ferdig og Frøyas hus utvikles videre gjennom et hovedprosjekt over 2 år. Frøyas Hus skal:

- Stimulere og hjelpe kvinner til å etablere og drive næringsvirksomhet
- Tilby kompetanse til bedrifter og miljøer som ønsker å ta i bruk og utvikle både kvinner og menns ressurser bedre enn de gjør i dag
- Arbeidet med forprosjektet munnet ut i følgende modell for Frøyas Hus, som skal etableres gjennom hovedprosjektet: Frøya Kompetanse Frøyas Næringsutvikling

Frøyas hus er tilknyttet Kvinneuniversitetet i Løten og drives bl.a. med tilskudd i fra Hedmark fylkeskommune og SND.

9.6. Engerdal Næringscenter as

Engerdal Næringscenter as eies av kommunen og privat næringsliv. Engerdal Næringscenter er et lokale hvor etablere kan starte opp egen virksomhet uten store investeringskostnader. Det er også tilrettelagt for fjernarbeide heltid og deltid. Konseptet er bygget opp slik at etablere betaler en sum, som inkluderer alt tilgang til teknisk utstyr, inkludert bruk. Tilbudet gjelder alle former for leie, alt fra bare noen timer til de som ønsker å etablere egen bedrift.

9.7. Rendalen utvikling A/S

Rendalen utvikling skal bistå bistå kommunen og innbyggerne i kommunen med utvikling av forretningsideer fram til næringsvirksomhet, samt bistå allerede etablerte virksomheter med utvikling og styrking av virksomheten. Fra 1. januar 2002 har Rendalen Utvikling AS inngått en samarbeidsavtale med Stor - Elvdal kommune om næringsutvikling.

9.8. Eidskog næringservice

Eidskog Næringservice KF er et kommunalt foretak .

Innenfor næringsutviklingsarbeidet skal Eidskog Næringservice KF bl.a. fokusere på:

- Etablere seg som Eidskog kommune sitt servicekontor for nyetablerere og generell næringslivskontakt. Dette skal nås bl.a. gjennom å:
 - Være en pådriver i å koordinere aktuelle etaters betydning for nyetablerere og næringsliv.
 - Bygge opp kunnskap om, og nettverk med, virkemiddelapparatet og andre relevante aktører
- Opprette en generell møteplass for næringslivet som kan fungere som et uformelt næringsforum/næringslivsråd
- Opprette en bransjerettet møteplass innen skog og trenæringa, i samarbeid med næringa, med mål om å bedre koblinga mellom aktørene i verdikjeden for skog og tre. Spesielt med fokus på markedsføring.
- Vurdere om det bør etableres en næringshage. Dette innebærer kartlegging av behov, prosjektering og eventuelt iverksettelse.
- Opprette nettverk for eidskogungdommens skaperevne. Få ungdommen tilbake gjennom økt samarbeid og bedre nettverk mellom nærings- og arbeidsliv og ungdommer fra Eidskog
- Aktivt drive virksomhetsspeiding (akkvisisjon) med mål om å gjøre mangfoldet av virksomheter i Eidskog bredere.

9.9. Vågå næringshage

Vågå Næringshage A/S skal

- Bidra til nyskaping, omstilling og vekst som tjener etablert og framtidig næringsliv i regionen.
- Legge forholdene tilrette for nyetableringer
- Bidra til at regionen blir oppfatta som attraktive for personer med høy kompetanse.

Næringshagen tar sikte på å bli et regionalt nyskapingssenter.

Næringshagen har en viktig rolle i og registrere hva slags kompetanse det er behov for i området. Næringshagen skal være en motor for å skape ny aktivitet. For å oppnå dette, er det vesentlig å opparbeide gode relasjonar til næringslivet

Vågå næringshage har inngått utviklingsavtaler med Lesja og Sel kommune om å etablere veksthus i kommunene. Hensikten med å etablere lokale veksthus er å samlokalisere

mindre kunnskapsbaserte virksomheter i kommunen og regionen. Det er videre intensjoner om at etablering av veksthus av denne typen skal bidra til å rekruttere ny næringsvirksomhet til området ved å sette et sterkere fokus på næringsutvikling. Veksthusa på Lesja og Otta blir etablert på grunnlag av at næringslivet har vist interesse for å etablere seg i et felles utviklingsmiljø.

Prosjekter

9.9.1. hytteportalen.no

Prosjektet starta i si tid som et samarbeid mellom private virksomheter og enkeltpersoner, Vågå kommune og Vågå Næringshage AS. Hensikten med det nye firmaet er å utvikle og drive nettstedet hytteportalen.no til nytte for lokalt næringsliv.

9.9.2. Prosjekt for økt bruk av videokonferanser

Prosjektet er initiert av SIVA med bakgrunn i at det videokonferanseutstyret som er utplisert i hver enkelt næringshage synes å være lite brukt av lokalt næringsliv og virksomhetene i næringshagen. Prosjektet skal ender opp med en lokal strategi og profileringspakke som kan brukes av alle landets næringshager.

9.9.3. Utvikling av byggebransjen

Prosjektet har som målsetting å utvikle og prøve ut et opplæringsprogram for arbeidsledere i små virksomheter innen bygg og anleggsbransjen i Nord Gudbrandsdalen. Fokus vil være på forankring og implementering av system og kontrollrutiner gjennom blant annet bedriftsinterne opplæringsplaner.

9.9.4. Kompetansefelleskap

Firmaer innen bygg og anleggsbransjen som har nytte av å samlokalisere seg har etablert felles profilering gjennom Waage byggeri

9.9.5. Utvikling gjennom samarbeid

Prosjekt for utvikling av forpliktende samarbeid mellom reiselivsbedrifter i Lom skal sikre positive ringvirkninger av bedre og mer samordnet markedsføring, økt inntjening ved framtidige investeringer, lettere kunne rekruttere fagfolk og at en i felleskap mer aktivt kan satse på kompetanseheving i alle ledd av virksomheten.

9.10. Lesja studiesenter

Lesja kommune i samarbeid med bl.a. næringslivet og OPUS er igang med det som skal bli et lokalt ressurscenter for etter- og videreutdanning. Studiesenteret tilbyr også kompetanseheving for bedrifter, tilgang til videokonferanse- og IKT-utstyr og rådgiving vedrørende utviklingstiltak

9.11. Valdres næringshage

Flyttet inn i nyoppført bygg oktober 2002. SIVA er involvert i Valdres næringshage
Ingen informasjon om strategier eller lignende på nettet (mangler hjemmeside)

9.12. Valdres Næringsutvikling AS

(VaNu) er et regionalt næringsutviklingselskap. VaNu eies av de seks Valdreskommunene og Oppland Fylkeskommune.

Selskapets formål er å drive næringsutvikling til beste for Valdresregionen. Dette ved å være et samarbeidsorgan mellom kommunene og næringslivet, som gjennom sin virksomhet skal styrke grunnlaget for næringslivets vekst, utvikling og omstilling.

Hovedstrategier for selskapet kan oppsummeres slik:

- Ivareta eksisterende virksomhet som eies og drives av VaNu.
- Være regionens hovedkontakt mot fylkeskommunenes næringsseksjon, SND og andre fylkesvise eller nasjonale samarbeidspartnere i næringsutviklingsspørsmål.
- Bistå til gjennomføringen av strategisk plan i saker med næringsmessig betydning.
- Initiere, bistå, koordinere og eventuelt være oppdragsgiver for regionale næringsutviklingsprosjekter.
- Være "koblingsboks" for nettverk innenfor næringslivet.
- Være samtalepartner, rådgiver og veiledningsformidler for bedrifter og kommuner i næringssspørsmål.
- Være koordineringsinstans og kontaktledd for kommunale næringsmedarbeidere og ledere i lokale destinasjonsselskaper.

9.13. Valdres kontorpark, Hedalen

I Hedalen er Valdres kontorpark etablert. Ved etableringen høsten 2002 var tre selskaper etablert i kontorparken. Et av disse selskapene er Valdres Fjernarbeidssenter som er etablert for å betjene folk som arbeider i Oslo, men som trenger et kontor eller et IT-samband for å kunne utøve arbeidet i Hedalen. Dette blir aktualisert i forbindelse med planleggingen og oppføringen av høystandard-hytter i området. SND har vært med i prosessen fra begynnelse til innvielse i dette prosjektet. Planen videre er å koble kontorparken i Hedalen opp mot næringshagen på Fagernes.

9.14. Nordre Land Næringselskap AS

Nordre Land Næringselskap AS eies av Nordre Land kommune og av private bedrifter. NLN AS har som hovedoppgave å gjennomføre "Strategisk Næringsplan" I tillegg gir næringselskapet veiledning, bistand og rådgivning i samband med utvikling av eksisterende arbeidsplasser, bedrifter og nyetablerere.

9.15. Land næringshage

Holder til i Hov sentrum, Søndre Land kommune. SIVA er ikke med i Land næringshage

Forretningside:

Samlokalisering av kontorer for å fremme miljø, kommunikasjon og følelsen av fellesskap for å bidra til et mer dynamisk miljø som igjen skal inspirere til innovasjon og utvikling. Videre ønsker Land næringshage å tilrettelegge for et fjernundervisningstilbud gjennom elektronisk klasserom og videomøtefasiliteter.

Land Næringshage as skal jobbe etter den etablerte næringshagemodellen.

9.16. Toten Næringsråd

Toten næringsråd er et felles næringsråd for Vestre og Østre Toten kommuner som gir råd og veiledning til etablerere og eksisterende næringsliv

9.17. Bygdeutviklingsprosjektet i Østre Toten

Bygdeutviklingsprosjektet i Østre Toten er en del av bygdeutviklingsprogrammet i Oppland.

Hovedmålet er å skape vedvarende mobilisering av lokal utviklingskraft med fokus på nyskapende tiltak som gjør bygda mer robust til å møte utfordringene som samfunnsutviklinga medfører. I Østre Toten har en valgt å arbeide mot gruppa ungdom/unge voksne for å skape:

- økt forståelse for entreprenørskap
- økt tilbakeflytting til bygda
- øke antall arbeidsplasser som er tilpasset ungdommens utdanning og preferanser
- økt synliggjøring og forbedring av fritidstilbud for ungdom.

10. Finansielle ressurser

Dette kapitelet gir et skjematisk bilde av de finansielle ressursene som SND og fylkeskommunene har for å drive utviklingsarbeid i Hedmark.

10.1. SND's virkemidler.

Oversikten over SND's virkemidler er hentet fra årsrapportene til de to distriktskontorene (elektronisk versjon). Fordi de to kontorene har forskjellig oppsett i årsrapportene presenteres fylkene hver for seg.

10.1.1. Hedmark

I 2001 er det bevilget midler til ca. 200 prosjekter. De tildelte rammene på distriktsutviklingstilskudd og etablererstipend ble benyttet fullt ut, mens av rammen til distriktsrisikolån ble det benyttet ca. 62%. I tillegg ble det bevilget 4,775 mill.kroner i tilskudd av sentral ramme øremerket distriktene.

VIRKEMIDLER (distriktsrettet)

Det er bevilget midler til ca. 200 prosjekter.

Av etablererstipendet er 45,6% gått til kvinner.

Av tilskuddsrammen er 21,5% gått til kompetansehevede tiltak.

Hedmark

Tall i 1000 kr

	Lån	Tilskudd	Etabl.stip.	Totalt
Sum	8 285	22 577	5 355	36 217

VIRKEMIDLER (landsdekkende)

Tall i 1000 kr

Region	Garanti	Lån	Tilskudd	Totalt
Sum	0	17810	2939	20749

BU-midler 2001

Når det gjelder den del av BU-midlene som er øremerket tradisjonelt landbruk, kr. 18,4 millioner, gikk en stor del av midlene til investeringer for å tilfredsstille de nye husdyrforskriftene. I tillegg ble det brukt kr. 1,9 millioner av overførte/inndratte midler fra 2000. Ungdomstiltak til tradisjonelt landbruk utgjør 21,6% av tiltakene.

Av de tildelte midler på tilleggsnæring, kr. 13,2 millioner, ble hele tildelingen benyttet. I tillegg ble det brukt kr. 1,9 millioner av overførte/inndratte midler fra 2000. Det er i 2001 bevilget ca. 4 millioner til nye biologiske driftsformer, 4 millioner til industri/håndverk og husflid, 4,5 millioner til tjenesteyting og 0,6 millioner til skogbrukstiltak. Etter at investeringstiltakene er gjennomført forventes en sysselsettingseffekt på 80 årsverk, hvorav 40 årsverk for kvinner

10.1.2. Oppland

Regionfordelt tilsagnsoversikt (i 1000 kr)				
Region	Tilskudd	Risikolån	Lavrisikolån	Total
SUM	30 511	7 655	50 000	88 166

BU-midler 2001

BU-midler og landbrukslån, tilsagnsbeløp (i 1000 kr)						
	Tilleggsnæring		Tradisjonelt landbruk		Landbrukslån	
	Ant.	Tilsagn	Ant.	Tilsagn	Ant.	Tilsagn
SUM	92	14 707	98	21 275	21	9 940

10.2. Fylkeskommunale virkemidler

Fylkeskommunene opererer også med forskjellige oppsett mht virkemiddelbruk og presenteres derfor hver for seg.

10.2.1. Hedmark

Økonomiske rammer til næringsformål 2002

Kap. 551.51, Tilretteleggende næringsutv.	kr. 8.720.000,-
Kap. 551.57, Interreg (8,3+3,5)	kr. 11.800.000,-
Kap. 552.56, Omstilling og nyskaping	
Morgenlandet (9+4,5+4,5)	kr. 18.000.000*,-
Gla i Glåmdal(4,5+2,25+2,25)	kr. 9.000.000,-
Åmot (3,6+1,8+1,8)	kr. 7.200.000,-
Internasjonalisering	kr. 1.025.000,-
Hedmark Reiselivsråd	kr. 1.200.000,-
Reiselivsprosjekter	kr. 1.070.000,-
Viking Venture Norway	kr. 1.660.000,-
Husflidskonsulent	kr. 170.000,-
Nyskappingsprosjekter	kr. 535.000,-
Arbeidsmarkedsrådet	kr. 260.000,-
Forskning- og utviklingsprosjekter	kr. 230.000,-
Stipendiatstilling, Høgskolen i Hedmark	kr. 245.000,-
Bistilling Høgskolen i Hedmark	kr. 115.000,-
Tilskudd til Østlandsforskning	kr. 670.000,-
Godtgjørelse SND	<u>kr. 605.000,-</u>
SUM	<u>kr. 62.505.000,-</u>

*Gjelder Hedmark og Oppland

10.2.2. Oppland

Omstillingsprosjekt/Morgenlandet	(10 mill.)
Reiselivets fellesoppgaver	7,75 mill.
Etablering av næringshager og næringsmiljøer	1,0 mill.
Utviklingstiltak næringsliv	2,0 mill.
Nærings- og miljøfondet	1,0 mill.
Internasjonalt arbeid	0,5 mill.
Eksportprogrammet for Oppland	0,5 mill.
BU - midler, til utredning og tilrettelegging (søknad sendes FMLA)	3 mill.
Verdiskapingsprogrammet for mat (søknad sendes SND)	(sentrale midler)
Verdiskapingsprogrammet for tre (søknad sendes SND)	(sentrale midler)
Entreprenørskap og nyskaping	
Etablererstipend	3,45 mill.
Etablereropplæring	

<u>Kompetanse utvikling i Oppland</u>	
Stipend til næringsrettet kompetanseheving	0,825 mill.
Entreprenørskap i skolen	-
Hospitering i bedrift	0,4 mill.

<u>Trivsel og framtidstro i Oppland</u>	
Stedsutvikling	2 mill.
Vannforsyning	(sentrale midler)
Kartlegging og utnyttelse av arbeidskraftreserven	0,6 mill.
Helhetlig tilbud for ungdom	
Kvinnesatsingen i Oppland	1,2 mill.

<u>Samarbeid og samhandlingsarenaer</u>	
Prosjekt Plankompetanse	
Regionale utviklingsavtaler	
Småsamfunnssatsingen	0,5 mill.

- *I tillegg kan det søkes SND – Oppland om tilskudd, lån og øvrige ordninger*

10.3. Aetat i Hedmark og Oppland

Aetat Hedmark brukte 2,1 mill kr til bedriftsintern opplæring. Aetat Oppland hadde omtrent samme ramme i forhold til bedriftsintern opplæring .

I tillegg har etaten mulighet til å bruke andre arbeidsmarkedstiltak i forbindelse med etablering av bedrifter og lignende